

Kommunal- og
distriktsdepartementet

Løyvingar til samiske formål i statsbudsjettet 2023

Løyvingar til samiske formål

Staten Noreg er etablert på territoriet til to folk, samar og nordmenn. Regjeringa har som mål at samane skal få utvikla språket sitt, kulturen sin og sitt samfunnsliv.

Grunnlova § 108 og samelova er dei nasjonale rettsgrunnlag for samepolitikken. Noreg har òg ei rekke folkerettslege forpliktingar som legg føringar for samepolitikken. Alle departementa har ansvar for å følgja opp gjennomføringa av samepolitikken innanfor sektoren sin. Kommunal- og distriktsdepartementet har det overordna samordningsansvaret for statleg samepolitikk og skal arbeide for heilskap og samanheng i politikken, på tvers av sektorar og forvaltningsnivå.

I Kommunal- og distriktsdepartementets Prop. 1 S (2022–2023) blir det gitt ei kort omtale av samepolitiske mål og strategiar for arbeidet til departementet.

Denne publikasjonen gir ei kort og samla framstilling av dei ulike departementas forslag til løyvingar til samiske formål i 2023¹.

Innhald

Sametinget.....	3
Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD).....	4
Utanriksdepartementet (UD)	7
Kunnskapsdepartementet (KD)	9
Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD).....	13
Justisdepartementet (JD)	15
Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)	16
Barne- og familiedepartementet (BFD).....	17
Landbruks- og matdepartementet (LMD)	18
Klima- og miljødepartementet (KLD).....	21
Samferdselsdepartementet (SD)	22

¹ Ved eventuelle avvik mellom dei ulike budsjettproposisjonane til departementa og denne publikasjonen, er budsjettproposisjonane gjeldande.

Oversyn over løyvingar til samiske formål

	(i 1000 kroner)		
	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
Kommunal- og distriktsdepartementet	653 166	676 690	846 087
Kunnskapsdepartementet	364 537	371 906	387 220
Kultur- og likestillingsdepartementet	51 139	59 349	64 210
Justis- og beredskapsdepartementet	400	5 400	5 400
Helse- og omsorgsdepartementet	7 400	7 400	8 200
Barne- og familiedepartementet	1 100	11 100	
Landbruks- og matdepartementet	164 073	182 887	198 378
Klima- og miljødepartementet	6 000		
Sum	1 247 815	1 314 732	1 509 495

Det vil òg bli gitt tilskot til samiske formål over Utanriksdepartementets budsjett, sjå nærare omtala side 7.

Det er gitt ein nærare presisering av summane beskrive oppgitt i tabellen under omtalene frå kvart departement i denne publikasjonen. Det blir òg gitt tilskot til samiske formål over tilskotsposter der tilskotsfordelinga vil skje på eit seinare tidspunkt. Desse tilskota inngår ikkje i summane oppgitt i tabellen, men er beskrive i dei departementsvise omtalene.

Sametinget

Sametinget vil ifølgje budsjettforslaget forvalta om lag 582 mill. kroner i 2023. Dette er ein auke på cirka 22 mill. kroner (4 prosent) frå 2022. Sametingets første heile driftsår var i 1990, då hadde Sametinget eit budsjett på 31,7 mill. kroner. Sametingets budsjett har hatt ei positiv utvikling gjennom mange år. Utviklinga er i tråd med målsetjinga til styresmaktene om at Sametinget skal ha større innverknad og mynde i saker som er av spesiell interesse for den samiske befolkninga.

Oversyn over løyvingar til samiske formål

	(i 1000 kroner)		
	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
Kommunal- og distriktsdepartementet	543 013	559 645	582 114
Klima- og miljødepartementet	6 000 ¹		
Sum	549 013	559 645	582 114

¹Over kap. 1429 Riksantikvaren, post 71 *Tilskot til freda kulturminne i privat eige* vart det tidlegare øymerkt inntil 6 mill. kroner for å styrka oppfølginga av arbeidet med bevaringen av automatiske freda samiske kulturminne. Øymerkinga vart avvikla i 2022.

Regjeringa og Sametinget etablerte i 2019 ei ny budsjettordning, der dei årlege overføringane til Sametinget som utgangspunkt skal samlast under éin post i statsbudsjettet, jf. omtale under kap. 560, post 50 i Prop 1 S (2018-2019) for (tidlegare) Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Ordninga gir Sametinget større handlingsrom til sjølv å prioritera økonomiske verkemiddel mellom ulike tiltak.

Kap. 560, post 50 er ein felles budsjettpost som finansierer dei sektorområda som fagdepartementa har eit ansvar for å vareta. Retningslinjene for den nye budsjettordninga, som Kommunal- og moderniseringsdepartementet utarbeidde, skal bidra til å handtera eventuelle utfordringar éin, samla post kan skapa i ansvarsfordelinga mellom departementa. Ein viktig premiss for ordninga er at kvart departement framleis har ansvaret for samiske saker innanfor sektoren sin.

Med atterhald om budsjettvedtak i Stortinget fordeler Sametinget løyvingane i årets siste plenumsmøte. Sametinget fordeler løyvingane etter eigne prioriteringar, men i tråd med Stortingets budsjettvedtak. Rammene for Sametingets økonomiforvaltning blir fastsette av Kommunal- og distriktsdepartementet i reglement for Sametingets økonomiforvaltning, jf. samelova § 2-1, tredje ledd. I reglementet har departementet fastsett at økonomireglementet og avgjerder om økonomistyring i staten òg gjeld for Sametinget.

Sametinget har forvaltningsansvar for ei rekke administrative forhold, slik som valet til Sametinget, fordeling av økonomiske tilskot, fastsetjing av delar av skulens læreplaner, forvaltning av samiske kulturminne etter kulturminnelova og tilhørende forskrifter, og oppnevning av representantar til ulike offentlege organ. Sametinget utøver dessutan mynde og påverknad gjennom deltaking og representasjon i ei rekke utval, styrrar og råd.

For meir om Sametingets verksemd sjå www.samediggi.no.

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD)

			(i 1000 kroner)		
Kap.	Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
525	01	Statsforvalterne, Driftsutgifter	26 306	27 377	27 919 ¹
560	50	Samiske formål, Samisk språk, kultur og samfunnsliv	543 013	559 645	582 114
560	51	Samiske formål, Divvun	7 621	7 780	8 003
560	55	Samiske formål, Samisk høgscole	5 502	5 616	5 777
563	01	Internasjonalt reindriftssenter, Driftsutgifter	6 233	6 351	6 276
563	21	Internasjonalt reindriftssenter, Spesielle driftsutgifter, <i>kan overførast</i>	1 262	2 921	2 998 ²
2445	30	Statsbygg, Prosjektering av bygg, <i>kan overførast</i>	14 790		
2445	31	Statsbygg, Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overførast</i>		60 000	
2445	33	Statsbygg, Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overførast</i>	48 439	7 000	213 000
Sum			653 166	676 690	846 087

¹ Tildeling finansierer dei nordlegaste statsforvalternes oppgåver som regional reindriftsmynde.

² Rekneskapstalet inkluderer ekstern finansiering av prosjekt i regi av Internasjonalt reindriftssenter.

I tillegg blir det løyvd middel til samiske formål over følgjande budsjettkapittel og postar:

Kap.	Post	Nemning
500	50	Kommunal- og distriktsdepartementet, Forskingsprogram
553	63	Grenseregionale Interreg-program

Kap. 525 Statsforvalterne, post 01 Driftsutgifter

Reindrift ligg i statsforvalternes ordinære driftsramme. Løyvinga er derfor eit anslag over kor mykje av den totale løyvinga til dei nordlegaste statsforvalterne som skal dekke oppgåva deira som reindriftsmynde.

Kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv

Posten utgjer hovudløyvinga til Sametinget.

Løyvingsendringar:

- I samband med revidert nasjonalbudsjett for 2022 vart det sett av 1 mill. kroner til tiltak for kompetanseutvikling for tilsette i samiske barnehagetilbod. Det er behov for å halde fram og styrka dette arbeidet i 2023. Det blir derfor foreslått å rammeoverføre 6,6 mill. kroner frå Kunnskapsdepartementets kap. 226, post 21 til denne posten, til arbeide med kompetanseutvikling for tilsette i samiske barnehagetilbod.
- Løyvinga blir foreslått redusert med 214 000 kroner som følgje av at det i saldert budsjett 2022 vart berekna for mykje i kompensasjonen ved innføring av ny premiemodell i Statens pensjonskasse, jf. omtale i Prop. 1 S (2022–2023) for KDD, del I.
- Samla blir det gjort framlegg om ei løyving på 582,1 mill. kroner. Løyvinga blir i sin heilskap forvalta av Sametinget.

Kap. 560 Samiske formål, post 51 Divvun

Divvun, som er ei eiga eining ved UiT Norges arktiske universitet, utviklar og driftar teknologiske språkverktøy for dei samiske språka. Moderne språkteknologi er ein føresetnad for at samiske språk skal kunna overleva som bruksspråk i dagens samfunn.

Departementet gjer framlegg om ei løyving på 8 mill. kroner i 2023 til drift av Divvun.

Kap. 560 Samiske formål, post 55 Samisk høgscole

Samisk høgscole utfører enkelte oppgåver på oppdrag frå Kommunal- og distriktsdepartementet.

Løyvinga skal dekkja drift av Faglig analysegruppe for samisk statistikk og drift av ordninga Samiske vegvisarar.

Samla er det gjort framlegg om ei løyving til Samisk høgskole på 5,8 mill. kroner i 2023 til dekning av utgifter til Faglig analysegruppe og Samiske vegvisarar.

Kap. 563 Internasjonalt reindriftssenter, post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, *kan overførast*

Internasjonalt reindriftssenter i Kautokeino er ein fagleg sjølvstendig institusjon som vedtar eigne mål og resultatkrav innanfor dei rammene som Kommunal- og distriktsdepartementet fastset. Arbeidet skal vera retta mot næringsutøvarar, offentlege styresmakter, forskingsmiljø og andre fagmiljøer, i tillegg til internasjonale organisasjonar og samarbeidsorgan. Styret er det øvste organet på senteret.

Departementet gjer framlegg om ei samla løyving på 9,3 mill. kroner til Internasjonalt reindriftssenter i 2023.

Kap. 2445 Statsbygg, post 30 Prosjektering av bygg, *kan overførast*

Midlene vart i 2021 brukte til prosjektering av samlokalisert nybygg for Samisk vidaregåande skole og reindriftsskule og det samiske nasjonalteateret Beaivvás i Kautokeino.

Kap. 2445 Statsbygg, post 31 Igangsetting av ordinære byggeprosesser, *kan overførast*

Det er i 2022 førebels sett av 60 mill. kroner til arbeidet med samlokalisert nybygg for Samisk vidaregåande skule og reindriftsskule og det samiske nasjonalteateret Beaivvás i Kautokeino.

Prosjektet blir forventast ferdigstilt 2. halvår 2024. For ytterlegare omtale av prosjektet, sjå Prop. 1 S (2022–2023) for Kunnskapsdepartementet og Prop. 1 S (2022–2023) for Kultur- og likestillingsdepartementet.

Kap. 2445 Statsbygg, post 33 Vidareføring av ordinære byggeprosesser, *kan overførast*

Det blir gjort framlegg om ei løyving på 205 mill. kroner til samlokalisert nybygg for Samisk vidaregåande skule og reindriftsskule og det samiske nasjonalteateret Beaivvás i Kautokeino. Det er sett av middel til eventuelle reklamasjonar i 2022 og 2023 i samband med ferdigstillingen av nytt museumsbygg for Saemien Sijte på Snåsa i 2021

Kap. 500 Kommunal- og distriktsdepartementet, post 50 Forskingsprogram

Tildelingen skal fremme forskning av høg kvalitet som er relevant for politikkutvikling, forvaltning og for andre aktørar i samfunnet. Målet er å få meir kunnskap om kulturuttrykk, samisk identitet og samfunnsbygging, oppvekst og utdanning, språk, klima og miljø, levekår og befolkningsutvikling. Tildelinga er 3,5 mill. kroner i 2022.

Kap. 553 Regional- og distriktsutvikling, post 63 Grenseregionale Interreg-program, kan nyttast under kap. 553, post 60 og 65

Mål for ordninga

- Bidra til regional utvikling gjennom samarbeid over landegrensene. Ordningane skal bidra til a) eit smartare Europa, b) eit grønarare Europa, c) eit meir sammenknytt Europa, d) eit meir sosialt Europa og e) eit Europa nærare borgarane. Eit eige Interreg-spesifikt mål (ISO 1) om å styrka kapasiteten for grenseoverskridande samarbeid kjem i tillegg. Noregs innsats har vekt på mål a, b, c og ISO 1.

- Gi deltakarar tilgang på verktøy, kompetanse, kapasitet og økonomiske verkemiddel til grensekryssande utviklingsprosjekt.
- Støtte opp under EUs grønne giv og FN's berekraftsmål.
- Målgruppa er lokale, regionale og nasjonale myndar, lokalsamfunns- og urfolksaktørar, privat næringsliv, forskings- og utviklingsaktørar og frivillige organisasjonar.

Prioriteringar 2022 (utdrag)

- I 2022 starta ein ny Interreg-periode som varer ut 2027. Noreg deltar i programma Øresund-Kattegat-Skagerrak, Sverige-Noreg, og Interreg Aurora medan Kolarctic NEXT er lagt til sides grunna krigen i Ukraina. (kap. 553, post 63). Noreg deltar òg i Nordlig periferi og Arktis, Nordsjøen, Austersjøen, Interreg Europe, URBACT, ESPON og Interact.
- I 2022 har innsatsen vore særleg retta mot å informera om dei nye programma og mobilisera ulike aktørar, herunder samiske, til å delta i utviklingsprosjekt i nye Interreg (2021-27).

Rapport 2021–2022 (utdrag)

Interreg AURORA (9,3 mill. kroner)

- I 2021 og 2022 har innsatsen i stor grad bestått av å avslutta førre programperiode, og å utvikla det nye programmet for Interreg Aurora.
- Ei rekke høyringsrundar er gjennomførte om målet og delmålet til programmet, og analysar er gjennomførte for å beskriva utfordringane i programområdet og moglegheiter på ein god måte.
- Interreg Aurora er ei samanslåing av tidlegare Interreg Nord og Botnia-Atlantica og omfattar i Finland Lappland, Norra Österbotten, Mellersta Österbotten. Österbotten og Södra Österbotten. I Sverige inngår Norrbotten, Västerbotten og Västernorrland, mens i Noreg inngår Nordland, Troms og Finnmark.
- Delområde Sápmi består av Lappland, Norra Österbotten og Mellersta Österbotten i Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland og Jämtland, og dessutan Indre Sameby i Dalarna. I Noreg inngår Troms og Finnmark, Nordland og Trøndelag og dessutan delar av Innlandet (Elgå Reinbeitedistrikt) i delområdet.
- Programmet skal med styrkt innsats romme samiske prosjekt med mål om å halda i heva og fremje samiske språk, i tillegg til å vidareutvikla kulturbærende aktivitetar for urfolk i nord.

Programmet Kolarctic NEXT vart våren 2022 lagt til sides grunna Russlands krig i Ukraina. Russland og russiske partnarar er ekskluderte frå pågåande program og prosjekt, og arbeidet med Kolarctic-programmet er stoppa. Programmet har omfatta Nordland, Troms og Finnmark, Norrbotten (Sverige), Lappland (Finland) og Murmansk, Arkhangelsk og Nenets (Russland).

Utanriksdepartementet (UD)

Det blir løyvd middel til samiske formål over følgjande budsjettkapittel og postar:

Kap.	Post	Nemning
115	21/70	Spesielle driftsutgifter og Kultur- og informasjonsformål
116	70	Pliktige bidrag
118	70	Nordområdene, samarbeid med Russland og atomtrygging

Kap. 115 Næringsfremme, kultur og informasjon, post 21 Spesielle driftsutgifter og post 70 Kultur- og informasjonsformål

Tilskot som blir gitt under desse postane skal bidra til å nå følgjande mål:

- Norsk kulturliv har fått fleire internasjonale moglegheiter og breiare internasjonal kontaktflate.
- Norsk kultureksport har auka.
- Relevante målgrupper har fått meir kunnskap om Noreg, norske synspunkt og forhold.

Det grenseoverskridende kultur- og folk til folk-samarbeidet i nord, herunder Barentsregionen, er ein integrert del av nordområdesatsinga til regjeringa. Sentralt i satsinga er urfolksprosjekt. Viktige samarbeidspartnarar for Utanriksdepartementet når det gjeld det internasjonale kultursamarbeidet til samiske miljø, er mellom anna Riddu Riddu-festivalen og prosjektet Årets nordlege folk. Det blir òg tildelt middel under desse postane til samiske kulturformål både via relevante utanriksstasjonar, og dessutan tilskotsmiddel som blir forvalta av dei kunstfaglege organisasjonane i Norwegian Arts Abroad (NAA). Dette inkluderer reisestønad for presse og ekspertar til festivalar og andre kulturhendingar som bidrar til nettverksbygging og internasjonale oppdrag for samiske artistar og kunstnarar.

UD tildelte 1 mill. kroner til Riddu Riddus prosjekt Årets nordlige folk i 2021. Det vart òg inngått avtale om 1 mill. kroner årleg i tre år til det internasjonale delegatprogrammet til festivalen. I tillegg kjem søknadsbaserte middel kanalisert via utanriksstasjonane og NAAene til samiske formål.

Ein av dei aller største satsingane nokon sinne for promotering av samiske kunstnarar i utlandet finn stad på kunstbiennalen i Venezia, frå april til november 2022. Biennalen er kjent som den viktigaste arenaen i verda for presentasjon av kunst for eit internasjonalviert publikum. For første gang var den nordiske paviljongen utelukkande tilegna samiske kunstnarar. Utstillinga, som var kuratert av Noreg ved Office of Contemporary Art (OCA), presenterte tre samiske kunstnarar frå Finland, Noreg og Sverige. Utstillinga, som vart opna av H.M. Dronningen, hadde òg eit solid sideprogram med urfolksseminar, performance og film. Det vart arrangert pressereiser til samiske område i regi av OCA i forkant av opninga, noko som bidrog til å gi utstillinga brei og positiv merksemd i leiande utanlandsk kunstpresse.

Internasjonalt Samisk Filminstitutt (ISFI) lanserte ÁRRAN 360°, ein presentasjon av filmar laga av samiske kunstnarar frå heile Sápmi. ÁRRAN 360° skapte eit unikt rom for digital samisk historieforteljing og filmkunst og er ein av dei aller mest ressurskrevande satsingane ISFI har gjennomført.

Det gjeld planar om samarbeid for å belysa dei estetiske praksisane til urfolk med visningsinstitusjonar og kuratorar i Mellom-Amerika, som ei mogleg oppfølging av den samiske satsinga i Venezia. Det er òg vorte tildelt middel til samiske formål via utanriksstasjonane og NAAene.

UD vil fortsetje å gi tilskot til det internasjonale kultursamarbeidet til samiske miljø. I tillegg kan det søkast om middel til samiske kulturformål via utanriksstasjonane og NAAene.

Kap. 116 Internasjonale organisasjonar, post 70 Pliktige bidrag

Noregs pliktige bidrag til Nordisk ministerråd blir løyvde under kap. 116 Internasjonale organisasjonar, post 70 Pliktige bidrag. Nordisk ministerråd tildelte 3,704 mill. danske kroner i støtte til det samiske samarbeidet på kulturområdet i 2022. Midla vart fordelte mellom Samerådet og Samisk kunstinarråd, og går til å styrka samisk kultursamarbeid på tvers av landegrensene i Norden, og dessutan støtte til bevaring av den samiske kulturarven og dei samiske språka. Barn og unge er ei viktig målgruppe for innsatsen. Støtta til det samiske samarbeidet på kulturområdet blir forventa i 2023 å ligga på om lag 3,465 mill danske kroner.

På utdanningsområdet (Nordisk Samisk Institutt) tildelte Nordisk ministerråd 1,823 mill. danske kroner i 2022. Midla blir overførte og blir disponerte av styret for Samisk høyskole. Støtta til kultur- og utdanningsområdet blir forventa vidareført i 2023.

Kap. 118 Utanrikspolitiske satsingar, post 70 Nordområda, Russland og atomtrygging Arktis 2030

Tilskotsordninga Arktis 2030 er eit sentralt verkemiddel i norsk nordområdepolitikk. Midla og forvaltninga av ordninga er delt mellom Utanriksdepartementet og Troms og Finnmark fylkeskommune. Utanriksdepartementets del av ordninga skal bidra til å vareta norske interesser i Arktis og Antarktis, utnytta kompetansen Noreg har i begge polområda, understøtta norsk suverenitet og norske interesser, og bidra til styrkt samarbeid med arktiske statar og aktørar med interesser i Arktis, herunder samiske urfolksaktørar.

Samerådet og Utanriksdepartementet inngjekk i 2017 ein avtale om å dekkja delar av Samerådets utgifter i samband med deltaking i Arktisk råd. Avtalen vart fornya i 2021 og Samerådet er planlagt støtta med 1,17 mill. kroner for 2023. Midla blir i første rekke nytta til dekning av reiseutgifter for deltaking i Arktisk råd og Barentsrådet.

Internasjonalt reindriftssenter mottok støtte på 1,39 mill. kroner i 2022 for aktivitetar innan leiartrening, urfolksdiplomati og berekraftsmål for urfolksungdommar. Prosjektet er planlagt vidareført på same nivå i 2023.

Kunnskapsdepartementet (KD)

			(i 1000 kroner)		
Kap.	Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
222	01	Driftsutgifter	127 925	125 513	127 597
222	45	Større utstyrssinnkjøp og vedlikehold	1 412	1 722	1 756
225	63	Tilskot til samisk grunnopplæring, <i>kan overføres</i>	78 593	94 733	115 074
226	21	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa, Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> ¹	23 500	20 000	11 000
227	63	Tilskot til kommuner og fylkeskommuner ²	27 898	29 095	29 095
260	50	Universitet og høgsular, Statlege universitet og høgsular	103 909	99 343	100 898
275	21	Tiltak for høgare utdanning og forskning, Særskilde driftsutgifter	1 000	1000	1 000
2410	73	Statens lånekaske for utdanning, Avskrivningar, <i>overslagsbevilgning</i> ³	300	500	800
Sum			364 537	371 906	387 220

¹ Beløpet gjeld overføringar til Sametinget for samiske læremiddel. I tillegg er det middel forvalta av Udir til m.a. samisk fjenundervisning

² Beløpet gjeld den delen av løyvinga på posten som går til tilskot til sameskulane i Snåsa og Målselv, og skuleskyss.

³ Beløpet gjeld den delen av løyvinga på posten som er foreslått løyvd til gjeldsettergjevinge for personar som har tatt lærarutdanning i kombinasjon med eit samisk språk.

I tillegg blir det løyvd middel til samiske formål over desse kapitla og postane:

Kap.	Post	Nemning
254	70	Tilskot til voksenopplæring, Tilskot til studieforbund
260	50	Universitet og høgsular ¹
285	52	Norges forskningsråd, Langsiktig grunnleggande forskning

¹ Gjelder løyvingar til andre universitet og høgsular enn Samisk høgscole, som får middel til samiske tiltak i den årlege ramma si.

Kap. 222 Statlege skular og fjernundervisningstjenester, post 01 Driftsutgifter og post 45 Større utstyrssinnkjøp og vedlikehold, kan overførast

Løyvingane under kap. 222 dekker drift av Samisk vidaregåande skule i Karasjok, Samisk vidaregåande skule og reindriftsskule i Kautokeino og Sørsamisk kunnskapsark i Hattfjelldal. Opplæringa ved Sørsamisk kunnskapsark og dei vidaregåande skulane følgjer Kunnskapsløftet – Samisk. Løyvinga dekker òg lønn etter rettsvilkårsavtalen for personale ved nedlagde statlege skular, og ventelønn for personale frå avvikla statsinternat i Finnmark.

Stortinget har i samband med statsbudsjettet for 2022 vedtatt kostnadsramme for eit samlokalisert nybygg for Samiske Nasjonalteater - Beaivváš og Samisk vidaregåande skule og reindriftsskule i Kautokeino, og startløyving til prosjektet. Midla blir løyvd over budsjettet til Kommunal- og distriktsdepartementet, kap. 2445 post 33. Prosjektet har ei samla ramme på 491,3 mill. kroner (prisnivå per juli 2023), og skal gjennomførast innanfor prinsippa om design-to-cost. Ramma omfattar middel til både bygg og brukarutstyr/inventar.

Kunnskapsdepartementet gjer framlegg om ei løyving på 127,6 mill. kroner i 2023 på post 01 og 1,8 mill. kroner på post 45.

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringa, post 63 Tilskot til samisk i grunnopplæringa, kan overførast

Tilskotet skal bidra med finansiering til kommunar, fylkeskommunar og frittståande skular som tilbyr samiskopplæring i samsvar med § 6-2 og § 6-3 i opplæringslova. Tilskotet skal òg bidra til at lærarar får vidareutdanning i samiske språk, og til at lærarstudentar tar utdanning i samiske språk.

Under posten er det tre tilskotssordningar:

- Ein for samiskopplæring i grunnskulen.
- Ein for samiskopplæring i den vidaregåande opplæringa.
- Ei ordning for studiepermisjonar for vidareutdanning i samisk for lærarar i heile grunnopplæringa og rekrutteringsstipend for lærarstudentar.

Regjeringa vil gjennomføra eit krafttak for samisk språk ved å auka løyvinga for tilskot til opplæring i samisk språk i grunnopplæringa med 17,5 mill. kroner. Utrekningsreglane for tilskotsordningane for samisk språk er kompliserte og gir store forskjellar i tilskot for elevar i kommunar innanfor og utanfor forvaltningsområdet for samisk språk. Satsinga er ei betydeleg styrking av opplæring i samisk.

For 2023 gjer Kunnskapsdepartementet framlegg om ei løyving på 115,1 mill. kroner på posten.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa, post 21 Spesielle driftsutgifter, *kan overførast*

Med nye læreplanar som følgje av fagfornyelsen, er det behov for å fornya læremidla. I 2020, 2021 og 2022 vart det derfor løyvd middel til læremiddel på samisk som ei mellombels ordning, som kan sjåast i samanheng med andre middel Sametinget brukar til same formål. Dette inkluderer oversetting, tilpassing og utvikling av digitale læremiddel på samisk. Sidan det framleis er stort behov for samiske læremiddel, gjer Kunnskapsdepartementet framlegg om å løyva 6 mill. kroner til dette og til Sametinget over kap. 226, post 21 òg i 2023.

Kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv

Bevilgningen på denne posten blir i sin heilskap forvalta av Sametinget. I revidert nasjonalbudsjett for 2022 vart løyvinga på posten styrkt med 1 mill. kroner til tiltak for kompetanseutvikling for tilsette i samiske barnehagetilbod. I tråd med Sametingets budsjettinnspel for 2023 kan ei auke i løyvinga med denne grunngivinga brukast på ei rekke ulike tiltak for å støtta kompetanseutviklinga for barnehagetilsette som videreutvikling av Sámos, kompetanseutviklingskurs for samiske barnehagar, ein langsiktig plan for kompetanseutvikling av samiske barnehagar, mentorordning, utvikling av pedagogiske- og språkutviklingsopplegg, nettverk m.m. Kunnskapsdepartementet foreslår å vidareføra og styrka dette i 2023 gjennom å auka løyvinga over kap. 560, post 50 med 6,6 mill. kroner mot ein tilsvarande reduksjon over kap. 226, post 21.

Kap. 227 Tilskot til særskilde skular, post 63 Tilskot til kommunar og fylkeskommunar

Bevilgningen omfattar tilskot til dei kommunale sameskulane i Snåsa og Målselv. Målet med tilskotet er å bidra til å halda oppe og utvikla samisk identitet, språk og kultur. Tilskotet finansierer drift av dei kommunale sameskulane, med tilhøyrande internat, i Snåsa, som gir opplæring på sørsamisk, og i Målselv, som gir opplæring på nordsamisk. Skulane har heile landet som opptaksområde. I tillegg omfattar løyvinga på posten tilskot til å bidra til å dekkja utgifter til skuleskyss for elevar ved dei kommunale sameskulane i Snåsa og Målselv. Tilskotet går til kommunane Snåsa og Målselv. For 2023 gjer Kunnskapsdepartementet framlegg om ei løyving på 29,1 mill. kroner.

Kap 254 Tilskot til voksenopplæring, post 70 Tilskot til studieforbund

Kunnskapsdepartementet gir tilskot til fire godkjente studieforbund, slik at desse kan tilby fleksibel og brukertilpassa opplæring for vaksne. Delar av tilskotet går til samiske studieforbund. Ein mindre del går til refusjon av kostnader knytt til opplæring av vaksne i samisk språk på grunnskulenivå gjennomført av godkjente studieforbund. Storleiken på desse tilskota blir berekna ut frå aktiviteten førre år. I statsbudsjettet for 2021 vart ansvaret for 10 av 14 studieforbund overførte frå Kunnskapsdepartementet til Kultur- og likestillingsdepartementet.

Kap. 260 Universitet og høgskular, post 50 Statlege universitet og høgskular

For universitet og høgskular som får løyving frå Kunnskapsdepartementet over kap. 260 gjeld følgjande mål:

- høg kvalitet i utdanning og forskning
- berekraftig samfunnsutvikling, velferd og innovasjon
- god tilgang til utdanning, forskning og kompetanse i heile landet

For høgare utdanning inngår middel til samiske formål i rammeløyvingane til hhv. Samisk høgskole, UiT Norges arktiske universitet og Nord universitet. For Samisk høgskole gjeld heile rammeløyvinga samiske formål. For dei to sistnemnde er samiske formål øyremerkt som del av løyvinga, men begge institusjonane har utdanning og forskning som omhandlar samiske formål òg på fag som ikkje har samisk i namnet. I 2021 og 2022 var rammeløyvinga til Samisk høgskole høvesvis 103,9 og 99,3 mill. kroner. Høgskulen tilbyr mellom anna fag som journalistikk, lærarutdanning, samisk språk og litteratur, duodji, reindrift og urfolkskunnskap. Felles for alle faga er at dei er baserte på samisk kultur og tradisjonskunnskap. I 2023 gjer Kunnskapsdepartementet framlegg om ei rammeløyving på 100,9 mill. kroner til Samisk høgskole.

Kap. 275 Tiltak for høgare utdanning og forskning, post 21 Særskilde driftsutgifter

Partnerskap mellom lærarutdanningsinstitusjonar og eigarar av skular og barnehagar, om praksis av høg kvalitet, er eit sentralt tiltak i strategien til regjeringa Lærarutdanning 2025 (2017). Sidan 2017 har Samisk høgskole fått tildelt 862 000 kroner årleg til arbeidet med utvikling og drift av partnerskap i grunnskulelærarutdanningane. Frå 2020 har løyvinga auka til 1 mill. kroner slik at arbeidet kan omfatta barnehagelærarutdanninga og praktisk-pedagogisk utdanning. Regjeringa foreslår å vidareføra tildelinga.

Kap. 285 Norges forskningsråd, post 52 Langsiktig grunnleggande forskning

Rapport 2021

Midlar til samisk forskning over kap. 285, post 52 går til Porteføljen for samisk (SAMISK). Ho omfattar m.a. grunnleggande forskning om samiske problemstillingar innanfor humaniora og samfunnsvitskap, og dessutan naturvitskapleg forskning innanfor helse, klima og miljø med direkte tilknytning til humaniora og samfunnsvitskap. I tillegg har koplinga mellom forskning og næringsliv og innovasjon vorte inkludert i porteføljen. Formålet er å bidra til å vareta Noregs ansvar for å utvikla ny, forskningsbasert kunnskap for å sikra og utvikla samiske språk, kultur og samfunnsliv. Eit nytt porteføljestyre kom formelt på plass i januar 2022, og i 2022 skal det òg vedtakast ein ny porteføljeplan for SAMISK.

Budsjettet i 2021 og 2022 er årleg på 13,5 mill. kroner, kor 10 mill. kroner frå Kunnskapsdepartementet og 3,5 mill. kroner frå Kommunal- og distriksdepartementet.

Våren 2021 lyste SAMISK ut 15 mill. kroner til Forskerprosjekt til fornying, med prioritering av temaområdet «Samisk identitet og samfunnsbygging». Det kom inn til saman 15 søknader med eit samla beløp på 141,6 mill. kroner. Det er færre søknader enn tidlegare år, då det var vanleg med 20–27 søknader per utlysning. Nedgangen i talet søknader blir antatt i hovudsak å ha å gjera med Forskningsrådets omorganisering til ein felles prosess for søknadsbehandling. Den gjer det mogleg for samisk-relevante søknader å bli overført til andre budsjettformål. I tillegg har SAMISK lyst ut middel til berre éin søknadstype, medan det tidlegare var vanleg å kunngjera til fleire søknadstypar, med ei lågare maksimum støttegrense.

Resultatet av 2021-utlysninga er at det vart gitt støtte til eitt prosjekt, med eit samla beløp på ca. 12. mill. kroner. Dette prosjektet vil komparativt undersøka i kva grad samiske og inuitthushold (som hverdagslivspraksis) i dei skandinaviske landa er ei form for kulturell resiliens etter assimileringseffektene, kolonialisering og etterkrigstidstidas velferdspolitik (slik som bustadpolitikken). Det har vore mykje forskning på den direkte assimileringspolitikken, men i mindre grad på velferds- og bustadpolitikken og effektane dens på den vidare elimineringa av urfolkskulturar.

Av annan samisk-relevant forskning finansierte av Forskningsrådet i 2021 kan nemnast:

- eit forskarprosjekt for å undersøka samspillet mellom individuelle språkval (mellom dei samiske språk), språkpolitiske føringar og sosiale kontekstar ved å sjå på korleis individ grunnir og opplever utdanningsvala sine (12 mill. kroner);
- eit konferanseprosjekt om forskning om urfolkshelse innanfor eit multietnisk landskap med formål å synleggjera forskingsfunn innanfor samiske samfunn og multietniske kommunar i det arktiske nord (0,30 mill. kroner);
- eit doktorgradsprosjekt som skal undersøka det samiske innhaldet i Den kulturelle skolesekken (DKS) (1,9 mill. kroner);
- støtte til arrangement som omhandlar beste praksis for å styra samiske forskingsdata (ca. 0,1 mill. kroner).

Det var i utgangspunktet ikkje planlagt nokon utlysning innanfor SAMISK i 2022. På kort varsel vart det vedtatt at det likevel skulle lysast ut middel til forskarprosjekt. Til denne utlysninga, med tematisk prioritering av språk, kom det inn seks søknader med eit samla søknadsbeløp på ca. 56,7 mill. kroner. Det låge talet søknader blir antatt i hovudsak å skyldast at fagmiljøene ikkje hadde fått god nok tid til å førebu søknader. Resultata frå denne utlysninga var ikkje tilgjengeleg på rapporteringstidspunktet.

SAMISK vil framover arbeide for å få til tettare samarbeid og samspill med porteføljen for klima og miljø og andre relevante porteføljar.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 73 Avskrivninger, *overslagsløyving*

Avskrivningene på posten omfattar ulike ettergivelsessordningar i Lånekassen. Studentar som har tatt minst 60 studiepoeng i eit samisk språk som del av eller i tillegg til ei lærarutdanning, kan få ettergitt lån i Lånekassen med inntil 50 000 kroner. Målet er å rekruttera fleire lærarar med kompetanse i samiske språk. I 2021 var det sju personar som fekk ettergitt til saman 0,3 mill. kroner på dette grunnlaget. Kunnskapsdepartementet gjer framlegg om ei løyving på 0,8 mill. kroner til formålet i 2023.

Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD)

(i 1000 kroner)

Kap.	Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023 ¹
328	78	Andre museums- og kulturverntiltak (Sametinget – Prosjektet Dávvirat Duiskkas («Gjenstandar i Tyskland»))	2 000	2 040	2 100
322	01	Dritsutgifter (RiddoDuottarMuseat)			5 000
334	78	Film- og dataspeltiltak (Internasjonalt Samisk filminstitutt (ISFI))	9 110	16 800	16 800 ²
335	71	Mediestøtte (Tilskot til samiske aviser)	37 922	39 155	40 310
337	71	Kompensasjons- og vederlagsordningar (Visningsvederlag til samiske fond)	840		3
337	71	Kompensasjons- og vederlagsordningar (Bibliotekvederlag til samiske fond)	1 267	1 354	4
		Sum	51 139	59 349	64 210

¹ Beløp i tabellen utgjør berre tildelingane til samiske formål over postane, og ikkje postanes totalsum.

² Støtta til ISFI er frå 2022 flytta frå kap. 334, post 73 til kap. 334, post 78.

³ Storleiken på visningsvederlaget for 2022 og 2023 blir fastsett etter at ramma for lønnsoppgjeret i staten for desse åra er kjente.

⁴ Bibliotekvederlaget for 2023 blir fastsett ved at einingsprisen for 2022 blir indeksregulert og blir multiplisert med utlånsbestanden per 31. desember 2022.

Samiske kulturbygg:

Kultur- og likestillingsdepartementet er oppdragsgiver for statlege byggeprosjekter i kultursektoren. Gjeldande praksis er at bygg normalt blir oppført i regi av Statsbygg på oppdrag frå departementet. Dette gjeld òg samiske kulturbygg. Aktuelle prosjekt er:

RiddoDuottarMuseat (RDM) i Karasjok – vidare planlegging av prosjekt for nye lokale for museet

Det samiske museet RiddoDuottarMuseat (RDM) i Karasjok har behov for nye lokale, m.a. for å kunna visa den betydelege samiske kunstsamlinga som blir forvalta av museet, for publikum, og for å kunna ta imot gjenstandane som skal tilbakeførast gjennom Bååstedeavtalen. Regjeringa har lagt fram forslag om 5 mill. kroner til igangsetting av vidare planlegging av prosjektet i 2023. Midla er fremma under Budsjettkapittelet til kultur- og likestillingsdepartementet kap. 322, post 01.

Nybygg for Samisk vidaregåande skule og reindriftsskule og det samiske nasjonalteateret Beaivváš i Kautokeino

Statsbygg har igangsett bygging av eit samlokalisert nybygg for Beaivváš og Samisk vidaregåande skule og reindriftsskule i Kautokeino på oppdrag frå Kunnskapsdepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet. Prosjektet blir finansiert over Kommunal- og distriktsdepartementet sitt budsjettkapittel 2445 Statsbygg.

Kap. 328 Museum m.m., post 78 Andre museums- og kulturvernstiltak

Det blir foreslått 2 mill. kroner til Sametinget i 2023, til vidareføring av prosjektet Dávvirat Duiskkas, som betyr «Gjenstandar i Tyskland». Gjennom prosjektet samarbeider tyske og samiske museum om kartlegging og kunnskapsutveksling om samiske gjenstandar i tyske samlingar. Sametinget er prosjekteigar, medan Samisk museumsleg er prosjektansvarleg. Samarbeidet starta opp i 2021 og skal gå over ein femårsperiode.

Kap. 334 Film- og dataspelformål, post 78 Filmtiltak

For 2023 blir det foreslått eit tilskot på 16,8 mill. kroner til Internasjonalt Samisk Filminstitutt.

Kap. 335 Mediestøtte, post 71 Mediestøtte

Det blir foreslått ei løyving på 40,3 mill. kroner til tilskot til samiske aviser. Tilskotsordninga er regulert i forskrift og blir forvalta av Medietilsynet.

Kap. 337 Kompensasjons- og vederlagsordningar, post 71 Vederlagsordningar

Visningsvederlaget er eit kollektivt vederlag for visning av verk som er i offentleg eller i eget til offentleg støtta institusjonar, og blir forvalta av fire vederlagsfond. Ordninga er regulert i lov 28. mai 1993 nr. 52 om vederlag for visning av billedkunst og kunsthåndverk, mv. Den delen av vederlaget som gjeld visning av samisk visuell kunst blir fordelt til Samiske kunstneres og forfatteres vederlagsfond.

Bibliotekvederlaget er eit kollektivt vederlag regulert i lov 29. mai 1987 nr. 23 om bibliotekvederlag. Opphavsmenn til verk som blir lånte ut i offentlege bibliotek skal ha vederlag. Vederlaget blir berekna etter ein sats per utlånseining og blir fordelt til aktuelle vederlagsfond, blant desse Samisk faglitterær forfatar- og omsetjarforeining og Samiske kunstneres og forfatteres vederlagsfond.

Andre middel til samiske kulturformål:

Fleire mottakarar av tilskot/løyving over budsjettet til Kultur- og likestillingsdepartementet forvaltar oppgåver og tiltak retta mot samisk språk og kultur, m.a. Arkivverket (Samisk arkiv), Nasjonalbiblioteket, Medietilsynet, Norsk kulturråd, Norsk filminstitutt og Kulturtanken og NRK (NRK Sápmi). Det same gjeld ulike kulturaktørar som mottar middel over budsjettet til departementet, til dømes Office of Contemporary Art (OCA) og musea i det nasjonale museumsnettverket.

Spelemiddel til samisk idrett

I 2022 vart det avsett 1,5 mill. kroner til samisk idrett ved hovudfordelinga av spelemiddel til idrettsformål. Dette er middel av overskotet i Norsk Tipping AS i 2021. Tilskotet vart overført til Sametinget som er ansvarleg for den vidare fordelinga i tråd med målsetjinga for tilskotet.

Grunngivinga er å halda oppe og vidareutvikla særegne samiske idrettsaktivitetar som er ein del av samisk kultur. Målsetjinga er vidareat midla skal bidra til auka omfang av idrett og fysisk aktivitet i befolkninga, og tilskotet skal primært nyttast til aktivitetar retta mot barn (6–12 år) og ungdom (13–19 år). Spelemiddel til idrettsformål i 2023 blir fordelte ved kongeleg resolusjon våren 2023.

Justisdepartementet (JD)

(i 1000 kroner)

Kap.	Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
440	01	Politiet – auka kunnskap om samisk språk og kultur, driftsutgifter	400	400	400
440	01	Politiet – barnehus i samiske kjerneområde, driftsutgifter		5 000	5 000
		Sum	400	5 400	5 400

Kap. 440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten, post 01 Driftsutgifter

Under kap. 440, post 01 har det i fleire år vorte stilte middel til disposisjon for dei politidistrikta der det er kommunar innanfor forvaltningsområdet for samisk språk. For 2022 er det sett av 400 000 kroner, det blir tatt sikte på å setja av tilsvarende beløp i 2023.

Målsetjinga er å motivera til auka kunnskap om samisk språk og kultur i politidistrikt med samisk befolkning. Politidistrikt som har kommunar med tospråkleg forvaltning, kan tildelast middel for utgifter dei har hatt som følgje av dette. Administrasjonen av ordninga er delegert til Finnmark politidistrikt, som har eit nasjonalt ansvar for å administrera ordninga i samsvar med gjeldande instruks. Språkreglane i samelova omfattar politidistrikta Trøndelag, Nordland, og Troms og Finnmark, som alle har kommunar som kjem inn under avgjerdene i samelova.

Det er oppretta ei samisk nettverksgruppe med representantar frå Kriminalomsorgen region nord, sekretariatet for konfliktråda og Domstoladministrasjonen. Politiet er representert med ein representant frå Nordland politidistrikt. Arbeidet med å styrka samisk språk knytt til behandling av saker kvar samiske barn har vore utsette for vald eller overgrep fortset. Statens barnehus i Tromsø har mellom anna ein samiskspråkleg psykolog.

Politiets saksbehandlings- og arkivsystem er tilrettelagt slik at alle brukarar kan nytta brevmalar på både nord- og sørsamisk. Systemet dekkjer verksemdsområda leing, styring og støttfag (til dømes HR - HMS) i tillegg til forvaltningssaker. Tilrettelegginga av samiske brevmalar er eit steg på vegen til at politiet sjølv kan tilrettelegge ytterlegare for saksbehandlingsstøtte på samisk innanfor dei nemnde saksbehandlingsprosessane.

Handlingsplan for å førebygge og kjempe mot vald i nære relasjonar «Frihet fra vold» (2021–2024) inkluderer tiltak om at kunnskap og kompetanse om samiske språk og samisk kultur skal hevast i politiet.

Barnehus i samiske kjerneområde

Det er dei siste åra avdekt alvorlege saker om vald og overgrep i samiske område, og for første gang inneheld handlingsplanen mot vald i nære relasjonar derfor eit eige kapittel om vald og overgrep i samiske samfunn. Arbeidet for å førebygge og kjempe mot vald og overgrep i samiske samfunn må sjåast i samanheng med det generelle arbeidet mot vald og overgrep, men også i lys av pågåande initiativ for å fremma samisk språk og kultur og med anna arbeid som skal bidra til å styrka den gjensidige tilliten mellom norske myndar og den samiske befolkninga.

For å sikra eit likeverdig hjelpetilbod, er det behov for å innarbeida samisk språk- og kulturkompetanse, i alle sektorar og på alle nivå, i det allereie eksisterande hjelpetilbodet. Vold og overgrep er ei utfordring som må løysast i fellesskap mellom det samiske samfunnet og norske myndar.

I statsbudsjettet for 2022 vart det gitt ei løyving på 5 mill. kroner til å etablera eit eige barnehustilbud særleg tilrettelagt for barn i samiske kjerneområde. Løyvinga er varig, og blir òg vidareført i 2023.

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)

			(i 1000 kroner)		
			Rekneskap 2021	Saldert budsjett	Forslag
Kap.	Post	Nemning		2022	2023
761	21	Omsorgsteneste	1 200	1 200	1 200
762	70	Primærhelsetenesten, Tilskot, <i>kan nyttast under post 21</i> ¹	6 200	6 200	7 000
		Sum	7 400	7 400	8 200

¹ Beløp som er oppgitt i tabellen viser berre til tildelingane til samiske formål. For ein nærare spesifisering av den totale storleik av budsjettpostane viser vi til Helse- og omsorgsdepartementets Prop. 1 S (2022-2023).

Kap. 761 Omsorgsteneste, post 21

Kompetanseheevande tiltak i omsorgstenestene til samiske brukarar

Formålet med tilskotsordninga er å bidra til å bygge opp, implementere og styrke kvaliteten i helse- og omsorgstenestene til brukarar med samisk språk og kulturbakgrunn gjennom fagutvikling og kompetanseheving. Tiltaka skal rettast mot område som omfattar innbyggjarar med både sør-, nord- og lulesamisk språk og kultur. Tilskotet skal bidra til å skaffe, initiere og spreie kunnskap om behova til samiske innbyggjarar som mottar kommunale helse- og omsorgstenester, og dessutan korleis desse behova best kan dekkast og bidra til auka kompetanse blant personell som yter kommunale helse- og omsorgstenester til samiske brukarar. Kriteria av ordninga vart utforma i eit samarbeid mellom Helsedirektoratet og Sametinget.

I 2021 har Helsedirektoratet i samarbeid med Sametinget tildelt middel til tre ulike kompetansemiljø. Trass pandemien har prosjekta hatt god framgang i 2021.

Det vart i 2022 løyvde 1,2 mill. kroner til tiltaket. Løyvinga blir foreslått vidareført i 2023. Tiltaket inngår i Kompetanseløft 2025.

Kap. 762 Primærhelsetenesten, post 70, Tilskot

Forskning og fagutvikling

Formålet med tilskotsordninga samisk helse er å bidra til likeverdige, kunnskapsbaserte helse- og omsorgstenester til den samiske befolkninga. Tilskotet blir forvalta av Helsedirektoratet.

Det er behov for oppdatert kunnskap om helsa og den samiske befolkninga si bruk av helse- og omsorgstenester. Løyvinga dekkar tilskot til Senter for samisk helseforskning, som er eit sjølvstendig senter ved Institutt for samfunnsmedisin ved UiT Norges arktiske universitet.

Hovudoppgåva på senteret er å driva forskning med fokus på helse og levekår i den samiske befolkninga. Senteret har gjennomført større befolkningsundersøkingar i kommunar med samisk befolkning i 2003–2004 og 2012–2014 kalla Saminor 1 og 2. Studiane har påvist fleire helseutfordringar i den samiske befolkninga utan at årsakssamanhengane er kjente. Det blir planlagt ein større studie, Saminor 3 i 2023–2025, der både nord-, lule- og sørsamiske område blir inkludert. Senteret har eit breitt internasjonalt samarbeid.

Det blir gjort framlegg om ei løyving på 7 mill. kroner i 2023 med unntak av 2 pst. som blir gjort avhengig av resultatbasert fordeling.

Barne- og familiedepartementet (BFD)

			(i 1000 kroner)		
Kap.	Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
Div	Div	Nasjonalt samisk kompetansesenter ¹		11 100	
		Sum		11 100	

¹ Beløp oppgitt i tabellen viser berre til tildelingane til samiske formål. For ein nærare spesifisering av den totale storleiken på budsjettpostane viser vi til Barne- og familiedepartementets Prop. 1 S (2022-2023).

Det blir foreslått løyvd middel til samiske formål over følgjande budsjettkapittel i 2023:

Kap.	Post	Nemning
840	70	Tilskot til voldsforebyggande tiltak mv.
Div.	Div	Nasjonalt samisk kompetansesenter

For nærare spesifisering av budsjettposten viser vi til Barne- og familiedepartementets Prop. 1. S (2022-2023)

Diverse kapittel/postar – Nasjonalt samisk kompetansesenter

Familievern, barnevern og det kommunale krisesentertilbodet treng meir kompetanse om samisk språk og kultur. Det er behov for å gi rettleiing til tenestene og å utvikle kunnskapsbasert metodikk og verktøy tilpassa behova til samiske barn og familiar. Nasjonalt samisk kompetansesenter for kommunalt og statleg barnevern, familievern og krisesentertilbod (NASAK) vart derfor etablert i 2021. NASAK er ein vidareutvikling av Regionalt samisk kompetansesenter, RESAK, og har som formål å bidra til å styrke kvaliteten på arbeidet til tenestene med samiske barn, vaksne og familiar og bidra til eit likeverdig tilbod til samisk befolkning i alle samiske område.

NASAK har fått seks nye stillingar til fire ulike samiske område (nordsamisk, lule- og markasamisk, sørsamisk og bysamisk), med hovudbase i Karasjok, som ei eiga avdeling ved Indre Finnmark familievernkontor. Løyvinga til senteret blir vidareført i 2023. Midla blir løyvde over kap. 840, post 21, kap. 842, post 01 og kap. 854, post 21.

Kap. 840 Tiltak mot vald og overgrep, post 70 Tilskot til voldsforebyggende tiltak mv.

Løyvinga på posten har mellom anna vorte brukt til tilskot til stiftelsen Alternativ til Vold (ATV) til drift av eksisterande ATV-kontor og til etablering av nye kontor. Løyvinga til eit ATV-kontor i Finnmark med samisk kompetanse blir vidareført i 2023. Hovudkontoret er plassert i Alta med utekontorer i Kirkenes, Karasjok og Kautokeino.

Landbruks- og matdepartementet (LMD)

		(i 1 000 kroner)		
Kap.	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
1142	Landbruksdirektoratet	15 736	18 387	18 378 ¹
1151	Til gjennomføring av reindriftsavtalen	148 337	164 500	180 000
	Sum	164 073	182 887	198 378

¹ Beløpet i tabellen under kap. 1142 Landbruksdirektoratet omfattar tildelingar gitt over post 45, 70, 71, 72 og 80, jf. postomtala under.

Kap. 1142 Landbruksdirektoratet

Tabellen under viser den totale løyvinga på kapittel 1142 Landbruksdirektoratet, medan teksten berre omfattar dei budsjettpostane som er direkte knytte til den offentlege forvaltninga av reindrift.

		(i 1 000 kroner)		
Post	Tiltak	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
01	Driftsutgifter	244 075	241 144	245 034
21	Spesielle driftsutgifter, beredskapslagring av korn			20 000
45	Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	9 650	12 051	12 051
50	Arealressurskart	7 630	7 592	7 583
60	Tilskot til veterinærdekning	175 149	179 494	184 229
70	Tilskot til fjellstover	816	816	815
71	Tiltak for berekraftig reindrift, <i>kan overførast</i>	4 795	4 500	4 992
72	Erstatningar ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite, <i>overslagsløyving</i>	475	520	520
73	Tilskot til erstatningar mv. etter offentlege pålegg i plante- og husdyrproduksjon, <i>overslagsløyving</i>	13 374	55 610	55 610
74	Kompensasjon til dyreeigare som blir pålagt beitenekt		1 000	1 000
75	Stønad til jordbruks- og veksthusnæringa for ekstraordinære straumutgifter, <i>overslagsløyving</i>			1 383 000
76	Tilskot til oppkjøp av mjølkekvotar	174 928		
77	Tilskot til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhald, <i>kan overførast</i>	155 369	1 470 000	470 000
78	Tilskot til omstilling ved avvikling av pelsdyrhald, <i>kan overførast</i>	19 754	15 520	20 000
80	Radioaktivitetstiltak, <i>kan overførast</i>		500	
	Sum kap. 1142	806 015	1 988 747	2 404 834

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgninga skal dekkja drift av Landbruksdirektoratet. Landbruksdirektoratet er utøvande forvaltningsorgan for dei sentrale reindriftspolitiske verkemidla, og skal legge til rette for å nå måla i reindriftspolitikken. Landbruksdirektoratet forvaltar mellom anna reindriftslova og verkemidla under reindriftsavtalen, og er òg sekretariat for Reindriftsstyret, styret for Reindriftens Utviklingsfond og for Markedsutvalget for reinsdyrkjøtt. Direktoratet skal bidra med støtte og utgreiingsarbeid, og direktoratet skal ha ei rådgivande rolle på reindriftsområdet.

Landbruks- og matdepartementet gjer framlegg om ei løyving på posten på 245 mill. kroner for 2023.

Omtale av postane som gjeld særskilde reindriftsformål

Post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehald, kan overførast

Bevilgninga gjeld større utstyrskjøp og vedlikehald knytt til reindriftsforvaltninga. Løyvinga skal mellom anna dekkja utgiftene til oppfølging av Noregs ansvar ved gjennomføringa av internasjonale avtalar, og til vedlikehald av grensegjerda mot Sverige.

Løyvinga i 2023 skal nyttast til å ferdigstille arbeidet med konvensjonsgjerdet mot Finland. Det er eit stort behov for vedlikehald av gjerde mot Russland, og dette skal prioriterast i 2023. Vidare skal arbeidet med nye fagsystemer for reindriftsforvaltninga blir prioritert.

Landbruks- og matdepartementet gjer framlegg om ei løyving på 12,1 mill. kroner for 2023.

Post 70 Tilskot til fjellstover

Formålet med løyvinga er å halde oppe trygginga i veiløst terreng for mellom anna reingjetere. Departementet har i dag tre statseide fjellstover – Joatka, Mollisjok og Ravnastua. Fjellstovene blir drivne på kontrakt med Landbruksdirektoratet. Fjellstovene har plikt til å halde oppe heile året.

Landbruks- og matdepartementet gjer framlegg om ei løyving på 0,8 mill. kroner for 2023.

Post 71 Tiltak for berekraftig reindrift

Formålet med løyvinga er å finansiere ulike tilpasningar og tiltak for å leggja til rette for ei berekraftig reindrift. Reinteljing og oppfølging av godkjente bruksreglar er sentrale tiltak, i tillegg til kontrolltiltak retta mot grenseoverskridende reinbeite mellom Noreg og Sverige.

Auka kunnskap om produksjon og tap vil vera viktig, både for å dempa konflikhtar og for ei berekraftig forvaltning av reindrift. Kostnader knytt til slik kunnskapsutvikling blir dekt over denne posten. Utover dette er formålet med løyvinga å dekke ei rekke tiltak for å følgja opp både reindriftslova og grensereinbeiteoven, overvakingsprogrammet for Finnmarksvidda, enkelte utviklings- og utgreiingskostnader og digitalisering av arealbruken til reindriften.

Frå 2023 vil radioaktivitetstiltak dekkast over denne posten. Regelverket for radioaktivitetstiltak i reindriften er fastsett med bakgrunn i Tsjernobyl-ulykka, men vil bli tilpassa ved framtidige hendingar som gir radioaktivt nedfall. Regelverket blir fastsett etter dialog mellom avtalepartane, på same måte som forskriftene etter reindriftsavtalen.

Landbruks- og matdepartementet gjer framlegg om ei løyving på 5,0 mill. kroner på post 71 for 2023.

Post 72 Erstatningar ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite

Bevilgningen skal dekke erstatningar ved ekspropriasjon av rett til reinbeite i Trollheimen, jf. føresetnadene i overskjønnet frå Frostating lagmannsrett 2. september 1999, og beiteleie ut frå inngåtte reinbeiteavtaler med grunneigarar i Trollheimen.

Landbruks- og matdepartementet gjer framlegg om ei løyving på 0,5 mill. kroner.

Kap. 1151 Til gjennomføring av reindriftsavtalen

Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
51	Tilskot til Reindriften utviklingsfond	48 793	55 500	59 700
72	Tilskot til organisasjonsarbeid	7 250	7 300	7 300
75	Kostnadssenkande og direkte tilskott, <i>kan overførast</i>	88 693	97 700	108 700
79	Velferdsordningar, <i>kan overførast</i>	3 601	4 000	4 300
Sum kap. 1151		148 337	164 500	180 000

Staten og Norske Reindriftsamers Landsforbund (NRL) vart samde om Reindriftsavtalen for 2022/2023 den 10. februar 2022. Reindriftsavtalen for 2022/2023 har ei ordinær ramme på 180 mill. kroner. Dette er ein auke på 15,5 mill. kroner samanlikna med Reindriftsavtalen 2021/2022. Reindriftsavtalen 2022/2023 vidarefører både prioriteringa av dei utøvarane som

har reindrift som hovudnæring og hovudlinjene i tilskotssystemet. Det gir stabilitet for næringsutøvarane. Siidaandeler som ikkje følgjer opp vedtak om reduksjon av reintalet, har ikkje rett til tilskot over avtalen.

Reindrifftsavtalen 2022/2023 er den første avtalen regjeringa Støre har inngått med Norske Reindrifftsamers Landsforbund. Semje i avtaleforhandlingane er viktig for å støtte opp om avtaleinstituttet og den hovudavtalen som er inngått mellom Landbruks- og matdepartementet og Norske Reindrifftsamers Landsforbund.

Reindrifftsavtalen 2022/2023 vart behandla av Stortinget 8. juni 2022, jf. Prop. 104 S (2021–2022) Endringar i statsbudsjettet 2022 under Landbruks- og matdepartementet (Reindrifftsavtalen 2022/2023 m.m.) og Innst. 438 S (2021–2022).

Landbruks- og matdepartementet gjer framlegg om løyvingar under kap. 1151 for 2023 på 180 mill. kroner.

Klima- og miljødepartementet (KLD)

(i 1000 kroner)				
Kap.	Post	Benevnelse	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022 Forslag 2023
1429	71	Riksantikvaren, Tilskot til freda kulturminne i privat eige, <i>kan overførast</i>	6 000	
		Sum	6 000	

Kap. 1429 Riksantikvaren, post 71 Tilskot til freda kulturminne i privat eige, kan overførast

Over Riksantikvarens budsjett var det fram til 2021 øyremerka inntil 6 mill. kroner til styrking av arbeidet med bevaring av automatisk freda, samiske bygningar innanfor tilskotsordninga for freda kulturminne i privat eige, på kap. 1429, post 71. Øremerkinga innanfor posten til automatisk freda, samiske bygningar vart avvikla i 2022. Automatisk freda samiske bygningar inngår framleis i målgruppa for tilskotsordninga.

Samferdselsdepartementet (SD)

Kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 71 Kjøp av infrastrukturtenester – drift og vedlikehold

I reindriftsområda, særleg langs Nordlandsbanen, har Bane NOR i fleire år samarbeidd med reindriftseigare og forskarar for å finna effektive tiltak for å redusere tal påkøyningar av tamrein. Undersøkingar viser at oppsett av gjerde mellom over- eller undergangar i område der jernbanen kryssar beiteområde eller på strekningar der det er stor hyppigheit av reinpåkøyningar, ser ut til å vera det mest effektive tiltaket. Ein føresetnad for ønskt effekt er at gjerde er tilstrekkeleg lange, er utforma og plassert riktig i terrenget og kombinert med tilstrekkeleg tal over- eller undergangar. Samtidig er det viktig at gjerda er av høg kvalitet og av tilstrekkeleg høgde, for at dei skal tola vinterforhold med mykje snø og vind.

Oppsett av gjerde for å redusere tal påkøyningar av tamreinar blir prioriterte på jernbanestrekningar der det er stor risiko for påkøyningar og der gjerda kan monterast mellom naturlege viltovergangar.

Gjerda er svært effektive tiltak. Erfaringsvis går talet reinpåkøyningar ned mot null på strekningar der det er sett opp gjerde, med nokre få unntak i tilfelle der dyr har komme seg innanfor gjerdet. Likevel er det viktig å påpeika at gjerda kan utgjera ein barriere for dyra ved kryssing av jernbanen. Viss det ikkje finst noko anna alternativ for sikker kryssing, som tunnelar, eigne viltovergangar eller undergangar, kan det òg påverke dyra og miljøet negativt.

Arbeidet med å forlenge eksisterande gjerde med 16 kilometer i Saltdal på strekninga Kjemåga elv–Rusånes tunnel, vart ferdig i 2021. Til saman har Bane NOR i perioden 2018–2021 bygd 44 kilometer med vilt- og reingjerde til ein kostnad på om lag 85-90 mill. kroner.

Gjerda blir sette opp i område med særleg høgt konfliktnivå og med høgt tal påkøyningar av både tamrein og elg, primært på strekningar der gjerde kan etablerast mellom naturlege overgangar eller undergangar. Med denne utbygginga er det etablert 63,5 kilometer med reingjerde på Nordlandsbanen.

Andre viktige tiltak for å redusere tal påkøyningar av tamrein er rutinar for meldingar frå reineigarar og lokførarar om at rein er i eller nær sporet (reinmelding). Det blir gjennomført saktekjøring for ein periode på 12 timar under føresetnad av at reineigar gjennomfører tiltak for å flytta dyra frå linja. I tillegg blir det gitt støtte til bruk av helikopter ved flytting mellom beiteområde og det blir jamleg gjennomført vegetasjonsrydding for å gjera det mindre attraktivt for dyr å opphalda seg langs sporet.

I 2019 starta Bane NOR eit forskingsprosjekt for å finna nye teknologiske løysingar som skal redusere tal påkøyningar av tamrein. Forskingsprosjektet greier ut ulike deteksjonssystemer for tamrein, i kombinasjon med varsling når dyr rører seg inn mot sporet. Første prosjektfase vart ferdigstilt sommaren 2019. Frå 2020 er det gjennomført parallelle delprosjekt. Prosjektet har mellom anna inngått samarbeid med Saltfjellet reinbeitedistrikt for å registrere arealbruk til dyr, der det er montert GPS-sendarar på dyr og der det blir innhenta data. Det første delprosjektet med dei mest lovande teknologiske løysingane pågår gjennom 2022, før vidare oppstart av nye delprosjekt. Heile prosjektet er planlagt ferdigstilt i 2025.

I 2021 vart det i samarbeid med Statens vegvesen sett i gang eit forprosjekt og reguleringsplanarbeid for nytt viltgjerde på strekninga Lønsdal–Sørelva i Saltdal. Gjerdet blir planlagt bygd i 2023. I denne samanhengen blir det vurdert om nye teknologiske løysingar kan testast ut.

Utgjeve av:
Kommunal- og distriktsdepartementet

Bestilling av publikasjoner:
Service- og tryggingsorganisasjonen til departementa
www.publikasjoner.dep.no
Telefon: 22 24 00 00

Publikasjonskode: H-2532 NS

Giella- ja
guovlodepartemeanta

Juolludeamit sámi ulbmiliidda jagi 2023 stáhtabušeahtas

Juolludeamit sámi ulbmiliidda

Norgga stáhta lea vuodđuduvvon guovtti álbmoga eatnamiidda, sápmelaččaid ja dáččaid. Ráđđehusa ulbmil lea ahte sápmelaččat galget beassat ovddidit gielaset, kultuvrraset ja servodateallimeaset.

Vuodđolága § 108 ja sámeláhka leat sámepolitihka riikkalaš riektevuodut. Norggas leat ollu álbmotrievttalaš geatnegasvuodát mat leat láidesteaddjin sámepolitihkkii. Buot departemeanttain lea ovddasvástádus čuovvulit sámepolitihka čađaheami iežaset suorggis. Giella- ja guovlodepartemeanttas lea bajimus ovddasvástádus stáhta sámepolitihka oktiiheiveheamis, ja dat galgá bargat dan badjelii ahte surggiid rastásaš ja hálldahusdásiid rastásaš politihka lea ollislaš ja oktasaš.

Giella- ja guovlodepartemeantta proposišuvnnas Prop. 1 S (2022–2023) válddahallojit oanehaččat sámepolitihka ulbmilat ja strategijat departemeantta bargui.

Dán prentosis válddahallojuvvo oanehaččat ja čoahkkájit mo guhtege departemeanta lea evttohan juolludusaid sámi ulbmiliidda jahkái 2023¹.

Sisdoallu

Sámediggi.....	3
Giella- ja guovlodepartemeanta (GGD)	4
Olgoriikadepartemeanta (OD).....	7
Máhttodepartemeanta (MD).....	9
Kultur- ja dásseárvodepartemeanta (KD).....	13
Justiisadepartemeanta (JD).....	15
Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta (DFD)	16
Mánáid- ja bearašdepartemeanta (MBD)	17
Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta (EBD).....	18
Dálkkádat- ja birasdepartemeanta (DBD)	21
Johtalusdepartemeanta (JOD)	22

¹ Jus iešguđet departemeantaid bušeahttaproposišuvnnain ja dán diehtujuohkingihppagis eai leat seamma logut, de dalle gustojit bušeahttaproposišuvnnaid logut.

Visogovlaš logahallan juolludemiin Sámediggái

	(1000 ruvnuid mielde)		
	Rehketdoallu 2021	Salderejuvvon bušeahtta 2022	Evttohus 2023
Giella- ja guovlodepartemeanta	653 166	676 690	846 087
Máhttodepartemeanta	364 537	371 906	387 220
Kultur- ja dásseárvodepartemeanta	51 139	59 349	64 210
Justiisa- ja gearggusvuodádepartemeanta	400	5 400	5 400
Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta	7 400	7 400	8 200
Mánáid- ja bearašdepartemeanta	1 100	11 100	
Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta	164 073	182 887	198 378
Dálkkádat- ja birasdepartemeanta	6 000		
Submi	1 247 815	1 314 732	1 509 495

Juolluduvvojit maid doarjagat sámi ulbmiliidda Olgoriikadepartemeantta bušeahtas, geahča dárkilat válddahallama siiddus 7.

Tabealla supmit leat lagabui válddahuvvon juohke departemeantta čilgehusas dán diehtočállois. Doarjja sámi ulbmiliidda addojuvvo maiddá doarjjapoasttain main doarjjajuohkin dáhpáhuvvá manjeleappos. Dát doarjagat eai leat mielde tabealla supmiin, muhto leat departemeanttaid čilgejumiin.

Sámediggi

Sámediggi galgá bušeahttaevttohusa mielde hálldašit sullii 582 milj. ruvnnu jagi 2023. Dás lea sullii 22 milj. ruvnnu (4 proseantta) lasáhus jagi 2022 ektui. Sámedikki vuosttaš olles doaibmajahki lei 1990, ja dalle lei Sámedikki bušeahtta 31,7 milj. ruvnnu stuoru. Sámedikki bušeahtta lea bures ovdánan mánja jagi. Ovdáneapmi lea eiseválddiid ulbmiliid mielde das, ahte Sámedikkis galgá leat eanet dadjamaš ja váldi dakkár áššiin mat leat erenoamáš dehálaččat sámi álbmogii.

Visogovlaš logahallan juolludemiin Sámediggái

		(1000 ruvnnuid mielde)	
	Rehketdoallu 2021	Saldere- juvvon bušeahtta 2022	Evttohus 2023
Giella- ja guovlodepartemeanta	543 013	559 645	582 114
Dálkkádat- ja birasdepartemeanta	6 000 ¹		
Submi	549 013	559 645	582 114

¹ Kapihtala 1429 Riikaantikvára, poasttas 71 *Doarjja ráfáidahttojuvvon priváhta kulturmuittuide* lea merkejuvvon 6 milj. ruvnnu rádjai nannen dihtii barggu automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi kulturmuittuid seailuhemiin. Merkejuvpmi heahtihuvvui jagi 2022.

Ráđdehus ja Sámediggi ásahedje jagi 2019 ođđa bušeahttaortnega mas jahkásaš juolludeamit Sámediggái álgojurdaaga vuodul čohkkejuvvojit ovttá postii stáhtabušehtas, geahča čilgejumi kapihtala 560 poastta 50 vuolde, (ovddeš) Giella- ja ođasmahttindepartemeantta Prop. 1 S (2018-2019). Ortnet addá Sámediggái stuorát doaibmanvejolašvuoda ieš vuoruhit ekonomalaš váikkuhangaskaomiid iešguđetlágan doaibmabijuid hárrái.

Kapihtala 560 poasta 50 lea oktasáš bušeahttapoasta mii ruhtada daid suorgeviidodagaid maid fágadepartemeanttain lea ovddasvástádus fuolahit. Ođđa bušeahttaortnega láiddanjuolggadusat, maid Giella- ja ođasmahttindepartemeanta lea ráhkadan, galget daid vejolaš hástalusaid hálldašettiin leat veahkkinn maid okta čohkkejuvvon poasta sáhtta dagahit departemeantaid gaskasaš ovddasvástádusjuogadeapmái. Ortnega dehálaš eaktu lea ahte juohke departemeanttas ain lea ovddasvástádus sámi áššiin iežas suorggis.

Sámediggi juogada ruđaid mat leat juolluduvvon jagi mañimus dievasčoahkkimisttis dainna várašemiin ahte Stuoradiggi dohkkeha bušeahttamearrádusa. Sámediggi juogada juolludemiid iežas vuoruhemiid mielde, muhto Stuorradikki bušeahttamearrádusa mielde. Sámedikki ekonomijahálldašeami rámmaid mearrida Giella- ja guovlodepartemeanta njuolggadusčoahkis mii lea Sámedikki ekonomijahálldašeami várás, geahča sámelága § 2-1, goalmát lađđasa. Njuolggadusčoahkis lea departemeanta mearridan ahte Sámediggái ge gustojit stáhta ekonomijanjuolggadusat ja mearrádusat stáhta ekonomijastivrema birra.

Sámediggái lea biddjojuvvon hálldašanovddasvástádus mánjga hálldahuslaš áššis, nugo ovdamearkka dihtii sámediggeválggain, ekonomalaš doarjagiid juohkimis, skuvlla oahppoplánaid dárkilit ráddjejuvvon osiid mearrideamis, sámi kulturmuittuid hálldašeamis kulturmuittolága ja dasa gullevaš lálkaásahusaid mielde, ja vel ovddasteddjiidis nammadeamis sierranas almmolaš orgánaide. Sámedikkis lea dasto vel váldi ja dadjamaš go dat oassálastá ja das leat ovddasteaddjit ollu lánveggottiin, stivrrain ja ráđiin.

Eanet dieđuid Sámedikki doaimma birra gávnnat dás: www.samediggi.no.

Giella- ja guovlodepartemeanta (GGD)

			(1000 ruvnuid mielde)		
Kap.	Poas- ta	Namahuš	Rehket- doallu 2021	Saldere- juvvon bušeahtha 2022	Evtto- hus 2023
525	01	Stáhtahállddašeddjit, Doaibmagolut	26 306	27 377	27 919 ¹
560	50	Sámi ulbmilat, Sámi giella, kultuvra ja servodateallin	543 013	559 645	582 114
560	51	Sámi ulbmilat, Divvun	7 621	7 780	8 003
560	55	Sámi ulbmilat, Sámi allaskuvla	5 502	5 616	5 777
563	01	Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš, Doaibmagolut	6 233	6 351	6 276
563	21	Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš, Erenoamáš doaibmagolut, <i>sirdin vejolaš</i>	1 262	2 921	2 998 ²
			14 790		
2445	30	Statsbygg, Visttiid prošekteren, <i>sirdin vejolaš</i>			
2445	31	Statsbygg, Dábalaš huksenproševttaid álggaheapmi, <i>sirdin vejolaš</i>		60 000	
2445	33	Statsbygg, Dábalaš huksenproševttaid joatkin, <i>sirdin vejolaš</i>	48 439	7 000	213 000
		Submi	653 166	676 690	846 087

¹ Juolludus ruhtada davimus stáhtahállddašeddjiid doaibmamušaid regionála boazodoalloeiseváldin.

² Rehketdoallolohu sisttisdoallá proševttaid main lea olgguldas ruhtadeapmi Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáša namas.

Lassin juolluduvvojit ruđat sámi ulbmiliidda čuovvovaš bušeahhtakapihttaliin ja poasttain:

Kap.	Poasta	Namahuš
500	50	Giella- ja guovlodepartemeanta, Dutkanprográmmat
553	63	Rádjaregionála Interreg-prográmmat

Kap. 525 Stáhtahállddašeddjit, poasta 01 Doaibmagolut

Boazodoallu gullá stáhtahállddašeddjiid dábalaš doaibmarámmii. Danne lea juolludus meroštus das man ollu ollislaš juolludusas davimus stáhtahállddašeddjiide galgá gokčat sin doaibmamušaid boazodoalloeiseváldin.

Kap. 560 Sámi ulbmilat, poasta 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin

Poasttas lea váldojuolludus Sámediggái.

Juolludusrievdamat:

- Jagi 2022 reviderejuvvon nátionálabušeahta oktavuodas várrejuvvui 1 milj. ruvnnu gealbudoaibmabijuide bargiid várás sámi mánáidgárdefálaldagain. Dárbu lea joatkit ja nannet dán barggu jagi 2023. Danne evttohuvvo 6,6 milj. ruvdnosáš rámmajuolludus Máhttodepartemeantta kapihttala 226 poasttas 21 dán postii, sámi mánáidgárdefálaldagaid bargiid gealbudeapmái.
- Juolludus evttohuvvo geahpeduvvot 214 000 ruvnnuin dan geažil go jagi 2022 salderejuvvon bušeahtas meroštallojuvvui menddo ollu buhtadus Stáhta penšunkássa máksomodealla ásaheamis, gč. Prop. 1 S (2022–2023) oasi I máinnašumi GGD várás.
- Oktiibuot evttohuvvo juolludit 582,1 milj. ruvnnu. Sámediggi hálldaša olles juolludusa.

Kap. 560 Sámi ulbmilat, poasta 51 Divvun

Divvun, sierra ovtadat Norgga árktalaš universitehtas – Romssa universitehtas, ovddida ja jodiha teknologalaš giellareaidduid sámegielaid várás. Ođđaaigásaš giellateknologiija geavaheapmi lea eaktun dasa ahte sámegielat sáhttet seailut geavahangiellan otnáš servodagas.

Departemeanta evttoha juolludit 8 milj. ruvnnu jahkái 2023 Divvuma jodiheapmái.

Kap. 560 Sámi ulbmilat, poasta 55 Sámi allaskuvla

Sámi allaskuvla čadaha muhtun bargamušaid Giella- ja guovlodepartemeantta gohččuma mielde.

Juolludus galgá geavahuvvot Sámi statistihka fágalaš guorahallanjoavkku ja Sámi ofelaš-ortnega jođiheapmái.

Árvaluvvo juolludit Sámi allaskuvlii oktiibuot 5,8 milj. ruvnnu jahkái 2023 gokčan dihtii Fágalaš guorahallanjoavkku ja Sámi ofelaččaid goluid.

Kap. 563 Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš, poasta 01 Doaibmagolut ja poasta 21 Erenoamáš doaibmagolut, *sirdin vejolaš*

Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš Guovdageainnus lea fágalaččat iešmearrideaddji ásašus mii mearrida iežas ulbmiliid ja bohtosiid gáibádusaid daid rájaid siskkobealde maid Giella- ja guovlodepartemeanta mearrida. Bargu galgá leat sin várás guđet leat ealáhusdoaibmit, almmolaš eiseválddit, dutkanbirrasat ja eará fágabirrasat, ja dasto vel lassin riikkaidgaskasaš organisašuvnnat ja ovttasbargoorgánat. Stivra lea guovddáža bajimus orgána. Departemeanta evttoha juolludit oktiibuot 9,3 milj. ruvnnu Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddášii jahkái 2023.

Kap. 2445 Statsbygg, poasta 30 Visttiid prošekteren, *sirdin vejolaš*

Ruđat geavahuvvojedje jagi 2021 prošekteret Sámi joatkkaskuvlla ja boazodoalloskuvlla ja Beaivváš Sámi Našunálateáhtera oktasaš ođđavistti Guovdageidnui.

Kap. 2445 Statsbygg, poasta 31 Dábálaš huksenproseassaid álggaheapmi, *sirdin vejolaš*

Dássázii lea jagi 2022 várás várrejuvvon 60 milj. ruvnnu bargui Sámi joatkkaskuvlla ja boazodoalloskuvlla ja Beaivváš Sámi Našunálateáhtera oktasaš ođđavisttiin Guovdageainnus.

Prošeakta vurdojuvvo gárvánit jagi 2024 manjit oasis. Prošeavtta eanet dieđuid hárrái, gč. Máhtodepartemeantta Prop. 1 S (2022–2023) ja Kulturdepartemeantta Prop. 1 S (2022–2023).

Kap. 2445 Statsbygg, poasta 33 Dábálaš huksenproseassaid joatkin, *sirdin vejolaš*

Evttohuvvo juolludit 205 milj. ruvnnu Sámi joatkkaskuvlla ja boazodoalloskuvlla ja Beaivváš Sámi Našunálateáhtera oktasaš ođđavistái Guovdageainnus.

Ruđat leat várrejuvvon vejolaš reklamašuvnnaide jagiid 2022 ja 2023 Saemien Sijte ođđa museavistti gárvvisteapmái Snåases jagi 2021.

Kap. 500 Giella- ja guovlodepartemeanta, poasta 50 Dutkanprográmmat

Juolludus galgá ovddidit dutkama mas lea alla dássi ja mii lea guoskevaš politihkkaovddideapmái, hálldahussii ja eará doaimmaheddjiide servodagas. Ulbmilin lea háhkat eanet dieđuid kulturdovddahemiid, sámi identitehta ja servodathuksema, bajásšaddama ja oahpahusa, gielaid, dálkkádaga ja birrasa, eallindiliid ja álbmotovdáneami birra. Juolludus lea 3,5 milj. ruvnnu jagi 2022.

Kap. 553 Regionála- ja guovloovddideapmi, poasta 63 Rádjaregionála Interreg-prográmmat, *sáhtta geavahuvvot kapihttala 553, poasttaid 60 ja 65 vuolde*

Ortnega ulbmilat

- Váikkuhit regionála ovddideapmái rádjaraštideaddji ovttasbargguin. Ortnet galgá váikkuhit a) jierbmát Eurohpái, b) ruonát Eurohpái, c) eambbo ovttastuvvon Eurohpái, d) eambbo sosiála Eurohpái ja e) Eurohpái mii lea ássiid lagat. Sierra Interreg-guoski

ulbmil (ISO 1) nannen dihtii návccaid rádjearastideaddji ovttasbarggu várás boahdá lassin. Norgga oassálastimis deattuhuvvojit ulbmilat a, b, c ja ISO 1.

- Addit oassálastiide reaidduid, gelbbolašvuoda, návccaid ja ekonomalaš váikkuhangaskaomiid rádjearastideaddji ovddidanprošeavttaid várás.
- Doarjut EU ruoná áŋgiruššama ja ON guoddevašvuoda ulbmiliid.
- Ulbmiljovkui gullet báikkálaš, regionála ja nationála eiseválddit, báikkálaš servodat- ja álgoálbmotdoaimmaheaddjit, priváhta ealáhusat, dutkan- ja ovddidandoaimmaheaddjit ja eaktodáhtolaš organisašuvnnat.

Vuoruheamit 2022 (válljejuvvon oasit)

- Jagi 2022 álggii ođđa Interreg-áigodat mii bistá jagi 2027 lohppii. Norga searvá Øresund-Kattegat-Skagerrak, Sverige-Norge, ja Interreg Aurora prográmmaide ja Kolarctic NEXT fas lea bissehuvvon Ukraina soađi geažil. (kap. 553, poasta 63). Norga lea maid mielde Nordlig periferi og Arktis, Nordsjøen, Østersjøen, Interreg Europe, URBACT, ESPON ja Interact prográmmain.
- Jagi 2022 lea erenoamážit áŋgiruššojuvvon juohkit dieđuid ođđa prográmmaid birra ja mobiliseret iešguđet doaimmaheddjiid, dás maiddái sámi doaimmaheddjiid, searvat ođđa Interreg ovddidanprográmmaide (2021-27).

Raporta 2021–2022 (válljejuvvon oasit)

Interreg AURORA (9,3 milj. ruvnnu)

- Jagiid 2021 ja 2022 lea eanaš áŋgiruššojuvvon loahpahit ovddit prográmmaáigodaga, ja ovddidit ođđa prográmma Interreg Aurora várás.
- Mánja gulaskuddanvuoru leat čadahuvvon čilgen dihtii prográmmasuorggi ulbmiliid ja oasseulbmiliid birra, ja analysat leat čadahuvvon bures čilgen dihtii prográmmasuorggi hástalusaid ja vejolašvuodaid.
- Interreg Aurora lea ovddeš Interreg Nord ja Botnia-Atlantica ovttastahttin mii fáttmasta Lappi, Norra Österbotten, Mellersta Österbotten. Österbotten, Södra Österbotten Suomas. Ruotas gullet Norrbotten, Västerbotten ja Västernorrland dasa, ja Norggas fas Nordlándá, Romsa ja Finnmárku.
- Delområde Sápmi oassesuorgái gullet Lappland, Norra Österbotten ja Mellersta Österbotten, Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland ja Jämtland, ja Indre Sameby Dalarnas. Norggas gullet Romsa ja Finnmárku, Nordlándá ja Trøndelága ja oasit Innlandet (Elgå Reinbeitedistrikt) oassesuorgái.
- Prográmma galgá nannejuvvon áŋgiruššamiin fáttmastit sámi prošeavttaid áigumušain gáhttet ja ovddidit sámegielaid, ja dasa lassin ovddidit viidáseappot kulturguoddi doaimmaid álgoálbmogiid várás davvin.

Prográmma Kolarctic NEXT bissehuvvui jagi 2022 giđa Ruošša soađi geažil Ukrainas. Ruošša ja ruošša bargoguoimmit leat hilgojuvvon dálá prográmmain ja prošeavttain, ja bargu Kolarctic-prográmmain lea bissehuvvon. Prográmmii leat gullan Nordlándá, Romsa ja Finnmárku, Norrbotten (Ruotas), Lappi (Suomas) ja Murmánska, Arkhangelsk ja Nenets (Ruoššas).

Olgoriikadepartemeanta (OD)

Ruđat juolluduvvojit sámi ulbmiliidda čuovvovaš bušeahttakapihttaliin ja poasttain:

Kap.	Poasta	Namahus
115	21/70	Erenoamáš doaibmagolut ja Kultur- ja diehtjuohkinulbmilat
116	70	Geatnegas máksamušat
118	70	Davviguovllut, ovtasbargu Ruoššain ja atomasihkkarvuolta

Kap. 115 Ealáhusovddideapmi, kultuvra ja diehtjuohkin, poasta 21 Erenoamáš doaibmagolut ja poasta 70 Kultur- ja diehtjuohkinulbmilat

Doarjagat mat addojuvvojit dain poasttain, galget leat mielde ollašuttimin čuovvovaš ulbmiliid:

- Norgga kultureallin lea ožžon eanet riikkaidgaskasaš vejolašvuodaid ja govddit riikkaidgaskasaš oktavuodaid.
- Norgga kultureksporta lea lassánan.
- Guoskevaš ulbmiljoavkkut leat ožžon eanet máhtu Norgga, Norgga oainnuid ja diliid birra.

Rádjarasttideaddji kultur- ja álbmogis álbmogii ovtasbargu davvin, dás maiddái Barentsregionnas, gullá ráđdehusa davveguovloáŋgiruššamii. Dán áŋgiruššama guovddáš áššin leat álgoálbmotprošeavttat. Olgoriikadepartemeanta (OD) guovddáš ovtasbargoguoimmit, go lea sáhka daid sámi birrasiid riikkaidgaskasaš kulturovtasbarggus mat ruhtaduvvojit dain poastta bokte, leat earret eará Riddu Riddu-festivála ja prošeakta Jagi davvi álbmot. Dain poasttain juolluduvvojit maid ruđat sámi kulturulbmiliidda sihke guoskevaš olgoriikastašuvnnaid ja doarjjaruđaid bokte ge maid Norwegian Arts Abroad (NNA) dáiddafágalaš organisašuvnnat hálddašit. Dasa gullá preassa ja áššedovdiid mátkedoarjja festiválaide ja eará kulturdáhpáhusaide mat leat mielde duddjomin sámi artisttaid ja dáiddáriid fierpmádagaid ja riikkaidgaskasaš doaimmaid.

Jagi 2021 juolludii OD 1 milj. ruvnnu Riddu Riddu prošeaktii Jagi davvi álbmot. Sohppojuvvui vel 1 milj. ruvnnu jahkasaččat golbma jagi festivála riikkaidgaskasaš delegáhtaprográmmii. Dasa lassin bohtet ohcanvuđot ruđat olgoriikastašuvnnaid ja NAA:id bokte sámi ulbmiliidda.

Okta buot stuorámuš áŋgiruššamiin goassege sámi dáiddáriid promoteremii olgoriikkas dáhpáhuvvá Venezia dáiddabiennálas, cuoŋománu 2022 rájes skábmamánu 2022 rádjai. Biennála lea dovddus máilmmi deháleamos arenan dáidaga čájeheami várás riikkaidgaskasaččat. Vuosttaš gearde lei davviriikkaid pavilionga dušše sámi dáiddáriid várás. Čájáhus, maid Norga Office of Contemporary Art (OCA) kuraterii, oahpásmahtii golbma sámi dáiddára Suomas, Norggas ja Ruotas. Čájáhusas, maid Su Majestehta Dronnet rabai, lei maid nana oalgeprográmma oktan álgoálbmotsemináraiguin, performanciiguin ja filmmaiguin. OCA namas lágiduvvojedje preassamátkkit sámi guovlluide ovdal rahpama, juoga mii dagahii ahte čájáhus oaččui govda ja posiitiiva fuomášumi njunuš olgoriikkalaš dáiddapreassas.

Internašunála Sámi Filbmainstituhtta (ISFI) almmuhii ÁRRAN 360°, mii lea filmmaid oahpásmahttin maid sámi dáiddarat miehtá Sámi leat ráhkadan. ÁRRAN 360° ásašii áidnalunddot lanja digitála sámi historjámuitalussii ja filbmadáidagii, ja lea okta dain eanemus resursagáibideaddji áŋgiruššamiin maid ISFI lea čađahan.

Ovtasbargu lea plánejuvvon čuvgen dihtii álgoálbmogiid estetihkalaš geavadiid čájáhusaiguin ja kuráhtoriiguin Gaska-Amerihkás, Venezia sámi áŋgiruššama vejolaš čuovvuleapmin. Ruđat leat maid juolluduvvon sámi ulbmiliidda olgoriikastašuvnnaid ja NAA:id bokte.

OD áigu ain addit doarjagiid sámi birrasiid riikkaidgaskasaš kulturovttasbargguide. Dasa lassin sáhtta oheat ruðaid sámi kulturulbmiliidda olgoriikastašuvnnaid ja NAA:id bokte.

Kap. 116 Riikkaidgaskasaš organisašuvnnat, poasta 70 Geatnegas máksámušat

Norgga geatnegas doarjja Davviriikkaid ministtarráðđái juolluduvvo kap. 116

Riikkaidgaskasaš organisašuvnnat, poasttas 70 Geatnegas máksámušat. Davviriikkaid ministtarráðđái juolludii 3,704 milj. dánskka ruvnnu doarjjan sámi ovttasbargui kultursuorggis jagi 2022. Ruðat manne Sámiráðđái ja Sámi dáiddárráðđái, ja geavahuvvojit riikkaidrasttideaddji sámi kulturovttasbarggu nannemii Davviriikkain, ja dasto vel doarjjan sámi kulturárbbi ja sámegielaideid gáhttemii. Ángiruššama dehálaš ulbmiljoavkun leat mánát ja nuorat. Doarjja sámi ovttasbargui kultursuorggis vurdojuvvo jagi 2023 leat sullii 3,465 milj. dánskka ruvnnu.

Oahpahussuorgái (Sámi Instituhttii) juolludii Davviriikkaid ministtarráðđái 1,823 milj. dánskka ruvnnu jagi 2022. Ruðat fievrriiduvvojit Sámi allaskuvlla stivrii mii hálddaša daid. Vurdojuvvo ahte doarjja kultur- ja oahpahussuorgái jotkojuvvo jagi 2023.

Kap. 118 Olgoriikapolitihkalaš ángiruššamat, poasta 70 Davviguovllut, Ruošša ja atomasihkkarvuohta

Árktis 2030

Doarjjaortnet Árktis 2030 lea dehálaš váikkuhangaskaoapmi Norgga davveguovlopolitihkas. Ruðat ja ortnega hálddašeapmi leat juogaduvvon gaskal Olgoriikadepartemeantta ja Romssa ja Finnmárkku fylkkagieldda. Ortnega Olgoriikadepartemeantta oassi galgá veahkkin fuolahit Norgga beroštumiid Árktisis ja Antárktisis, geavahit dan gelbbolašvuoda mii Norggas lea goappašiid buollaguovlluin, doarjut Norgga suverenitehta ja Norgga beroštusaid, ja váikkuhit ovttasbarggu nannemii árktalaš stáhtaiguin ja doaimmaheddjiiguin main leat beroštumit Árktisis, maidđái sámi álgoálbmotdoaimmaheddjiiguin.

Sámeráđđi ja Olgoriikadepartemeanta vuolláičálle jagi 2017 soahpamuša gokčan dihtii osiid Sámeráđi goluin searvama várás Árktalaš ráðđái. Šiehtadus ođasmahttojuvvui jagi 2021 ja plána lea doarjut Sámeráđi 1,17 milj. ruvnnuin jagi 2023. Ruðat adnojuvvojit vuosttažettiin álgoálbmotovddasteddjiid mátkegoluid gokčamii searvama oktavuodas Árktalaš ráðđái ja Barentsráðđái.

Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš oaččui 1,39 milj. ruvnnu doarjjan jagi 2022 doaimmaide jođiheaddjihárjehallamis, álgoálbmotdiplomatiijas ja guoddevašvuodamihtuin álgoálbmotnuoraid várás. Prošeavtta lea áigumuš joatkit seamma dásis jagi 2023.

Máhttodepartemeanta (MD)

(1000 ruvnuid mield)

Kap.	Poasta	Namahus	Rehket- doallu 2021	Saldere- juvvon bušeahtta 2022	Evttohus 2023
222	01	Doaibmagolut	127 925	125 513	127 597
222	45	Stuorát rusttetháhkamat ja ortnegisdoallu	1 412	1 722	1 756
225	63	Doarjja sámi vuoddoohpahussii, <i>sirdin vejolaš</i>	78 593	94 733	115 074
226	21	Kvalitehtaovddideapmi vuoddoohpahusas, Erenoamáš golut, <i>Sirdin vejolaš</i> ¹	23 500	20 000	11 000
227	63	Doarjja gielddaid ja fylkkagielddaid ²	27 898	29 095	29 095
260	50	Universitehtat ja allaskuvllat, Stáhtalaš universitehtat ja allaskuvllat	103 909	99 343	100 898
275	21	Doaibmabijut alitohppui ja dutkamii, Erenoamáš doaibmagolut	1 000	1000	1 000
2410	73	Stáhta loatnakássa oahpu váldima várás, Loatnageahpádusat, <i>meroštallanjuolludus</i> ³	300	500	800
Submi			364 537	371 906	387 220

¹ Submi gullá fievrredemiide Sámediggái sámi oahpponeavvuid várás. Dasa lassin leat ruđat maid Oahpahusdirektoráhta hálldaša earret eará sámi gáiddusoahpahussii.

² Submi gullá poastta juolludusa oassái mii juolluduvvo Snåase ja Málatvuomi sámeskuvllaide, ja skuvlasáhtaseapmái.

³ Submi gullá poastta juolludusa oassái mii lea evttohuvvon juolluduvvot loatnageahpádussii sidjiide geat čađahit oahpaheaddjioahpu sámegielain.

Lassin juolluduvvojit ruđat sámi ulbmiliidda čuovvovaš kapihttaliin ja poasttain:

Kap.	Poasta	Namahus
254	70	Doarjja rávesolbmuid oahpahussii, Doarjja oahppolihtuide
260	50	Universitehtat ja allaskuvllat ¹
285	52	Norgga dutkanráddi, Guhkesáigásaš vuododutkan

¹ Gullá juolludusaide eará universitehtaide ja allaskuvllaide go Sámi allaskuvlii, mii oázžu ruđaid sámi doaibmabijuide iežas jahkásaš rámmas.

Kap. 222 Stáhtalaš skuvllat ja gáiddusoahpahusbálvalusat, poasta 01 Doaibmagolut ja poasta 45 Stuorát rusttetháhkamat ja ortnegisdoallu, *sirdin vejolaš*

Kap. 222 juolludeamit geavahuvvojit jođihit Sámi joatkkaskuvlla Kárášjogas, Sámi joatkkaskuvlla ja boazodoalloskuvlla Guovdageainnus ja Åarjelsaemien vierhtiesáafoe Aarbortes. Oahpahus Åarjelsaemien vierhtiesáafoes ja joatkkaskuvllain čuovvu Máhttoloktema – Sámi. Juolludus gokčá maid bálkká riektieaktosoahpamuša vuodul bargiide heaittihuvvon stáhtalaš skuvllain ja vuordinbálkká bargiide heaittihuvvon stáhtaskuvllain, ja vuordinbálkká bargiide heaittihuvvon stáhtainternáhtain Finnmarkkus.

Jagi 2022 reviderejuvvon nátionálabušehta oktavuodas mearridii Storradiggi gollorámma oktasaš ođđa vисти huksemii Beaivváš Sámi Našunálateáhterii ja Sámi joatkkaskuvlii ja boazodoalloskuvlii Guovdageidnui, ja álggahanjuolludusa prošeaktii. Goluid gokčan juolluduvvo Giella- ja guovlodepartemeantta bušehtas, kap. 2445 poasttas 33. Prošeavtta rámma lea oktiibuot 491,3 milj. ruvnnu (suoidnemánu 2023 haddedási ektui), ja galgá čađahuvvot design-to-cost prinsihpaid vuodul. Rámmii gullet ruđat sihke vistái ja geavaheaddjireaidduide/stohpogálvvuide.

Máhttodepartemeanta evttoha 127,6 milj. ruvnnosaš juolludeami jahkái 2023 poasttas 01 ja 1,8 milj. ruvnnosaš juolludeami poasttas 45.

Kap. 225 Doaibmabijut vuoddoohpahusas, poasta 63 Doarjja sámegillii vuoddoohpahusas, *sirdin vejolaš*

Doarjja galgá doarjut ruđalaččat gielddaid, fylkkagielddaid ja priváhta skuvllaid mat fáallet sámegielloahpaha oahpahuslága § 6-2 ja § 6-3 vuodul. Doarjja galgá maid geavahuvvot veahkkin dasa ahte oahpaheaddjit ožžot joatkkaoahpu sámegielas, ja ahte oahpaheaddjistudeanttat váldet oahpu sámegielain.

Poasttas leat golbma doarjjaortnega:

- Ortnet vuoddoskuvlla sámegielloahpaheapmái.

- Ortnet sámegieloahpaheapmái joatkkaoahpahusas.
- Ortnet masa gullet sámí lohkanlobit olles vuodđooahpahusa oahpaheddiid joatkkaohppui ja rekrutterenstipeanddat oahpaheaddjistudeanttaide.

Rádđehus áigu áŋgiruššat sámegielain dainna lágiin ahte lasiha doarjjajuolludusa sámegieloahpahussii vuodđooahpahusas 17,5 milj. ruvnnuin. Sámegiela doarjjaortnegiid meroštallannjuolggadusat leat mohkkái ja dagahit stuorra juolluduserohusaid ohppiide gielddain mat leat siskkabealde ja olggobealde sámegiela hálddašanguovllu. Áŋgiruššan mearkkaša ahte sámegieloahpahus nannejuvvo hui ollu.

Jahkái 2023 evttoha Máhttodepartemeanta juolludit 115,1 milj. ruvnnu poasttas.

Kap. 226 Kvalitehtaovddideapmi vuodđooahpahusas, poasta 21 Erenoamáš doaibmagolut, *sirdin vejolaš*

Odđa fágaplánaid fágaođasmahttima geažil dárbbasuvvojit odđa oahpponeavvut. Danne juolluduvvojedje jagiid 2020, 2021 ja 2022 ruđat gaskaboddosaččat sámegiela oahpponeavvuide, maid sáhtta geahččat eará ruđaid oktavuodas maid Sámediggi geavaha seamma ulbmilii. Dasa gullá digitála oahpponeavvuid jorgaleapmi, heiveheapmi ja ráhkadeapmi sámegillii. Go ain lea stuorra dárbu sámí oahpponeavvuide, evttoha Máhttodepartemeanta juolludit 6 milj. ruvnnu dasa ja Sámediggái kap. 226, poasttas 21 maiddái jagi 2023.

Kap. 560 Sámi ulbmilat, poasta 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin

Dán poastta juolludusa hálddaša Sámediggi ollásit. Jagi 2022 reviderejuvvon nááidgárdefálaldagaid bargiid gealbudeapmái. Sámedikki bušeahttaárvalusa vuodul jagi 2023 várás sáhtta juolludusa dáinna ákkastemiin geavahit ollu iešguđet doaibmajuiide nu go daidda mat dorjot daid sámí nááidgárdebargiid gealbudeami geat leat mielde ovddideamen Sámosa, guhkesáigásaš plánii lohtet sámí nááidgárdiid gelbbolašvuoda, mentorortnegiidda, pedagogalaš ja giellaovddidanlážaldagaide, fierpmádagaide jna. Máhttodepartemeanta evttoha dan joatkit ja nannet jagi 2023 go lasiha juolludusa kap. 560, poasttas 50 6,6 milj. ruvnnuin vástideaddji geahpedemiin kap. 226, poasttas 21.

Kap. 227 Doarjja sierra skuvllaide, poasta 63 Doarjja gielddaide ja fylkkagielddaide

Juolludeapmái gullet doarjagat Snåase ja Mátatvuomi gielddalaš sámeskuvllaide. Doarjjaortnegiin ulbmil lea váikkuhit sámí identitehta, giela ja kultuvrra bisuheapmái ja ovddideapmái. Doarjja ruhtada gielddalaš sámeskuvllaid jodiheami Snåases, mii addá oahpahusa lullisámegillii, ja Mátatvuomis, mii fállá oahpahusa davvisámegillii, ja daidda gulli internáhtaid doaimma. Dáidda skuvllaide sáhttet oahppit miehtá riikka beassat. Dasa lassin gullá poastta juolludusas doarjja veahkehan dihtii ruhtadit goluid daid ohppiid skuvlasáhtašeamái geat dan dárbbasit gielddalaš sámeskuvllain Snåases ja Mátatvuomis. Doarjja manná Snåase tjeltii ja Mátatvuomi suohkanii. Jahkái 2023 evttoha Máhttodepartemeanta 29,1 milj. ruvnnu sturrosaš juolludusa.

Kap 254 Doarjja rávesolbmuid oahpahussii, poasta 70 Doarjja oahppolihtuide

Máhttodepartemeanta addá doarjaga njealji dohkkehuvvon oahppolihtui vai sis lea vejolašvuotta fállat rávesolbmuid heivehahtti ja heivehuvvon oahpahusa. Doarjaga osiid ožžot sámí oahppolihtut. Juolludusa unnit oassi galgá geavahuvvot goluid buhtadeapmái rávesolbmuid vuodđoskuvladási sámegieloahpahusas maid dohkkehuvvon oahppolihtut čadahit. Daid doarjjagiid sturrodas meroštallojuvvo ovddit jagi doaimma vuodul. Jagi 2021 stáhtabušeahtas sirdojuvvui ovddasvástádus oktiibuot 14 doaibmi oahppolihtui gulli 10 oahppolihtus Máhttodepartementtas Kulturdepartementii.

Kap. 260 Universitehtat ja allaskuvllat, poasta 50 Stáhtalaš universitehtat ja allaskuvllat
Universitehtaide ja allaskuvllaide mat ožžot juolludusa Máhttodepartemeanttas kapihttalis 260, gustojit čuovvovaš ulbmilat:

- alla kvalitehta oahpus ja dutkamis
- guoddevaš servodatovddideapmi, čálgu ja innovašuvdna
- buorre olámuđu ohppui, dutkamii ja gelbbolašvuhtii miehtá riikka

Alitoahpu várás leat ruđat sámi ulbmiliidda rámmajuolludusain Sámi allaskuvlii, Romssa universitehtii – Norgga árkálaš universitehtii ja Davvi universitehtii. Sámi allaskuvlla várás lea olles rámmajuolludus sámi ulbmiliidda. Dan guovtti mañimusat namuhuvvon ášahussii leat sámi ulbmilat merkejuvvon oassin juolludusas, muhto goappašiid ášahusain lea oahppu ja dutkan mat gullet sámi ulbmiliidda maiddá dain fágain main ii leat sátni sámi oahpahusa namas. Jagiid 2021 ja 2022 lei rámmajuolludus Sámi allaskuvlii 103,9 ja 99,3 milj. ruvnnu. Allaskuvla fállá earret eará dakkár fágaid go journalistihka, oahpaheaddjioahpuid, sámegiela ja sámi girjjálašvuoda, duoji, boazodoalu ja álgoálbmotoahpu. Buot fágaid vuodus lea sámi kultuvra ja sámi árbediehtu ja árbemáhttu. Jahkái 2023 evttoha Máhttodepartemeanta 100,9 milj. ruvdnosas rámmajuolludeami Sámi allaskuvlii.

Kap. 275 Doaibmabijut alitohppui ja dutkamii, poasta 21 Erenoamáš doaibmagolut
Oahpaheaddjioahppoásahusaid ja skuvla- ja mánáidgárdeeaiggiid gaskasaš bargoguoibmevuotta alla kvalitehta geavada oktavuodas lea guovddáš doaibmabidju ráđdehusa strategiijas Oahpaheaddjioahppu 2025 (2017). Jagi 2017 rájes lea Sámi allaskuvla ožžon juolluduvvot 862 000 ruvnnu jahkásaččat iežas bargui vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahpuid bargoguoibmevuodaid ovddidemiin ja doaimmain. Jagi 2020 rájes lea juolludeapmi lassánan 1 milj. ruvdnui vai bargu sáhtá fátmmastit mánáidgárdeoahpaheaddjioahpu ja geavatlásh-pedagogalaš oahpu. Ráđdehus evttoha joatkit seamma sturrosaš juolludusa.

Kap. 285 Norgga dutkanráđdi, poasta 52 Guhkesáigásaš vuodđodutkan

Raporta 2021

Ruđat sámi dutkamii kap. 285, poasttas 52 mannet Porteføljen for samisk (SAMISK) nammasaš portefølji. Dat fátmasta earret eará vuodđodutkama sámi čuolbmačilgehusaid birra mat gullet humaniorai ja servodatdiehtagii, ja dasto vel luonddudiedalaš dutkamii masa gullet dearvvašvuotta, dálkkádat ja biras mat njuolgga čatnasit humaniorai ja servodatdiehtagii. Dasa lassin lea čatnaseapmi gaskal dutkama ja ealáhuseallima ja innovašuvnna váldojuvvon mielde portefølji. Ulbmil lea váikkuhit veahkkinn fuolahit Norgga ovddasvástádusa ovddidit ođđa, dutkanvuodot máhtu mii sihkkarastá ja ovddida sámi gielaide, kultuvrra ja servodateallima. Ođđa porteføljestivra ášahuvvui formálalaččat ođđajagimánu 2022, ja jagi 2022 galgá maid mearriduvvot ođđa porteføljeplána SAMISK várás. Jagiid 2021 ja 2022 bušeahtta lea 13,5 milj. ruvnnu, mas 10 milj. ruvnnu bođii Máhttodepartemeanttas ja 3,5 milj. ruvnnu fas bođii Gielda- ja guovlodepartemeanttas.

Jagi 2021 giđa almmuhii SAMISK 15 milj. ruvnnu Dutkiprošeavttaid ođasmahttima várás, vuoruhettiinis ohcamiid «Samisk identitet og samfunnsbygging» nammasaš fáddásuorggis. Bohte oktiibuot 15 ohcama buohkanassii 141,6 milj. ruvnnu ovddas. Dat lea uhcit ohcamat go ovddit jagiid, go dábálaččat lávejedje bohtit 20–27 ohcamuša juohke almmuheapmái. Ohcciidlogu njedjama sivva lei vissa eanaš ahte Dutkanráđdi rievdadii ohcanmeannudeami oktasaš proseassan. Dat dahká vejolažžan sáddet sámi-áššáigulleaš ohcamiid eará bušeahttaulbmiliidda. Dasa lassin lea SAMISK almmuhan ruđaid dušše ovttá ohcanšládji, ja ovdal fas eanet ohcanšlájaide main lei vuolit bajimus doarjjarádjá.

Jagi 2021 almmuheami boadus lea ahte addojuvvui doarjja ovtta prošeaktii, oktiibuot su. 12 milj. ruvnnuin. Dát prošeakta galgá komparatiivvalaččat iskat man muddui sámi ja inuihtadállodoalut (juohkebeaivválaš geavadin) Skandinávia riikkain lea muhtunlágan kultuvrralaš resiliensa maŋŋá assimilerenváikkuhusaid, kolonialiserema ja maŋŋá soadi čálgopolitihka (nu mo viessopolitihka). Dakkár njuolgga assimilerenpolitihkka lea ollu dutkojuvvon, muhto uhcit čálgo- ja viessopolitihkka ja dan váikkuhusat álgoálbmotkultuvrraid viidasat elimineremii.

Eará sámi-guoskevaš dutkan maid Dutkanráđđi lea ruhtadan jagi 2021, lea:

- dutkanprošeakta man ulbmil lea iskat ovttasdoaibmama gaskal oktagaslaš giellaválljema (earret eará sámegielaid), giellapolitihka láidestusaid ja sosiála konteavsttaid geahčadettiin mo olbmot vuodustit ja vásihit iežaset oahppoválljemiid (12 milj. ruvnnu);
- konferánsaprošeakta álgoálbmotdearvvašvuoda dutkama birra mánggačearddalaš eanadagas áigumušain čalmmustahttit dutkangávdnosiid sámi servodagain ja mánggačearddalaš gielddain árktalaš davvin (0,30 milj. ruvnnu);
- doavttergrádaprošeakta mii galgá iskat Kultuvrralaš skuvlálávka sámi sisdoalu (1,9 milj. ruvnnu);
- doarjja lágideapmái mas lea sáhka sámi dutkandáhtaid buoremusat stivret (su. 0,1 milj. ruvnnu).

Álgojurdaga mielde ii lean áigumuš almmuhit maidege SAMISK oktavuodas jagi 2022. Oanehis áiggis mearriduvvui dattetge ahte galge almmuhuvvot ruđat dutkanprošeavttaide. Dan almmuhussii, mas fáttálaš vuoruheapmi lei giella, bohte 6 ohcama oktiibuot su. 56,7 milj. ruvnnu ovddas. Vuollegis ohcama sivvan navdojuvvo leat ahte fágabirrasat eai lean ožžon doarvái buori áiggi ráhkkanahhtit ohcamiid. Bohtosat dán almmuheamis eai lean olámuttus raporterennuttus.

SAMISK áigu dás duohko bargat dan ala ahte ásahuvvo lagat ovttasbargu ja ovttasdoaibman dálkkádat ja birrasa porteføljiin ja eará guoskevaš porteføljiiguin.

Kap. 2410 Stáhta loatnakássa oahpu váldima várás, poasta 73

Loatnageahpádusat, *meroštallanjuolludus*

Loatnageahpádusat dán poasttas leat iešguđetlágan loatnageahpádusortnegat Loatnakássas. Daidda studeanttaide geat leat čađahan unnimusat 60 oahppočuoggá ovtta sámegielas oahpaheaddjioahpu oassin dahje lassin, sidjiide geahpeda Loatnakássa loana gitta 50 000 ruvnnu rádjai. Ulbmil lea háhkat eanet oahpaheddjiid geain lea gelbbolašvuhta sámegielas. Jagi 2021 ledje čiežas geat ožžo geahpádussan oktiibuot 0,3 milj. ruvnnu dan vuodul. Máhttodepartemeanta evttoha juolludit 0,8 milj. ruvnnu dán ulbmilii jahkái 2023.

Kultur- ja dásseárvodepartemeanta (KD)

			(1000 ruvnnuid mielde)		
Kap.	Poasta	Namahus	Rehketdoallu 2021	Salderejuvvon bušeahtta	
				2022	Evttohus 2023 ¹
328	78	Eará musea- ja kultursuodjalusdoaimmabijut (Sámediggi – Prošeakta Dávvirat Duiskkas)	2 000	2 040	2 100
322	01	Doaimmagolut (RiddoDuottarMuseat)			5 000
334	78	Filbma- ja dihtorspeallodoaimmabijut (Internášunála Sámi filbmainsitahuhtta (ISFI))	9 110	16 800	16 800 ²
335	71	Mediadoarjja (Doarjja sámi aviissaide)	37 922	39 155	40 310
337	71	Buhtadasortnegat (Čájáhusbuhtadas sámi foanddaide)	840		³
337	71	Buhtadasortnegat (Girjerádjebuhtadas sámi foanddaide)	1 267	1 354	⁴
Submi			51 139	59 349	64 210

¹ Supmit tabeallas čájehit poasttain dušše juolludusaid sámi ulbmiliidda, eai ge poasttain olles supmiid.

² Doarjja ISFI: lea jagi 2022 rájes sirdojuvvon kapihttala 334 poasttas 73 kapihttala 334 postii 78.

³ Jagi 2022 ja jagi 2023 čájáhusbuhtadus mearriduvvo manjágo dáid jagiid bálkášiehtadallamiid rámma stáhtas lea dihtosis.

⁴ Jagi 2023 girjerádjebuhtadus mearriduvvo dainna lágiin ahte jagi 2022 ovtadathatti indeaksa muddejuvvo ja geardduhuvvo dainna luoikkahanhivvodagain mii lea juovlamánu 31. b. 2022 muttus.

Sámi kulturvistiit

Kultur- ja dásseárvodepartemeanta lea kultursuorggi stáhtalaš huksenprošeavttaid bargamušaddi. Dálá bargovuohki lea ahte visttiid hukse dábálaččat Statsbygg departemeantta namas ja dan gohččuma vuodul. Dat guoská maiddá sámi kulturvistiide. Guoskevaš prošeavttat leat:

RiddoDuottarMuseat (RDM) Kárášjogas – ođđa musealatnjaprošeavtta viidásat plánen

Sámi musea RiddoDuottarMuseat (RDM) Kárášjogas dárbbasa ođđa lanjaid, earret eará vai sáhtá čájehit olbmuid dan mearkkašahhti stuorra dáiddačoakkáldaga maid musea hálddaša, ja vai sáhtá váldit vuostá daid dávviriid mat galget máhcahuvvot Båastede-siehtadusa bokte. Ráđdehus lea evttohan 5 milj. ruvnnu prošeavtta viidásat plánema álggaheapmái jagi 2023. Evttohuuvvo váldit ruđaid Kultur- ja dásseárvodepartemeantta bušeahhtakapihttalas kap. 322, poasttas 01.

Ođdavisti Sámi joatkkaskuvlii ja boazodoalloskuvlii ja Beaivváš Sámi Našunálateáhterii Guovdageainnus

Statsbygg lea huksegohtán oktasáš vistti Beaivváži ja Sámi joatkkaskuvlii ja boazodoalloskuvlii Guovdageidnui Máhttodepartemeantta ja Kultur- ja dásseárvodepartemeantta gohččuma vuodul. Prošeakta ruhtaduvvo Gielda- ja guovlodepartemeantta bušeahhtakapihttalas 2445 Statsbygg.

Kap. 328 Museat jna., poasta 78 Eará musea- ja kultursuodjalandoaimmabijut

Evttohuuvvo 2 milj. ruvnnoš juolludus Sámediggái jagi 2023 joatkit prošeavtta Dávvirat Duiskkas. Prošeavtta bokte ovtasbarget duiskka ja sámi museat dávvirkártemiin ja máhttolonohallamiin daid sámi dávviriid birra mat leat duiskka vuorkkain. Sámediggi lea prošeaktaeaiggát, ja Sámi museasearvvis fas lea ovddasvástádus prošeavttas. Ovtasbargu álggahuvvui jagi 2021 ja galgá bistit vihtta jagi.

Kap. 334 Filbma- ja dihtorspealloulbmilat, poasta 78 Filbmadoaimmabijut

Jahkái 2023 evttohuuvvo 16,8 milj. ruvnnoš doarjja Internášunála Sámi Filbmainsitahuhttii.

Kap. 335 Mediadoarjja, poasta 71 Mediadoarjja

Evttohuuvvo 40,3 milj. ruvnnoš doarjja sámi aviissaide. Doarjjaortnega ásaallá lálkaásahus, ja ortnega hálddaša Mediabearráigeahču.

Kap. 337 Buhtadusortnegat, poasta 71 Buhtadusortnegat

Čájáhusbuhtadus lea kollektiiva buhtadus daid dáidagiid čájeheami ovddas maid almmolaš dahje almmolaččat dorjojuvvon ášahusat eaiggáduššet, ja dan hálddašit njeallje buhtadusfoandda. Ortnege mudde miessemánu 28. beaivvi 1993 mannosáš láhka nr. 52 buhtadusa birra govvaáidaga ja dáiddaduoji jna. čájeheami ovddas. Dat oassi buhtadusas mii gullá sámi visuála dáidaga čájeheapmái, juhkkjuuvvo Sámi dáiddáriid ja girječálliid buhtadusfondii.

Girjerádjebuhtadus lea kollektiiva buhtadus maid mudde miessemánu 29. beaivvi 1987 mannosáš láhka nr. 23 girjerádjebuhtadusa birra. Daid dahkosiid dahkkit maid almmolaš girjerájut luoikkahit olbmuid, galget oázžut buhtadusa. Buhtadusa sturrodad meroštallojuuvvo juohke luoikanovttadaga šiehtaduvvon mávssu vuodul ja juhkkjuuvvo guovdilis buhtadusfoanddaide, earret eará Sámi fágagirjjálaš čálliid- ja jorgaleddjiidsearvái ja Sámi dáiddáriid ja girječálliid buhtadusfondii.

Eará ruhtajuolludusat sámi kulturulbmiliidda:

Mággas dain vuostáiváldiin geat ožžot doarjaga/juolludusa Kultur- ja dásseárvodepartemeantta bušeahtas, hálddašit bargamušaid ja doaimmaid mat čatnasit sámi gillii ja kultuvrii, earret eará Arkiivadoaimmahakkii (Sámi arkiivii), Nasionálabibliotehkii, Mediabearráigeščui, Norgga kulturráddái, Norgga filbmainstituhtii, Kulturtankenii ja NRK:i (NRK Sápmái). Seammá guoská iešguđet kulturdoaimmaheddjiide mat ožžot ruđaid departemeantta bušeahtas, ovdamearkka dihtii Office of Contemporary Art (OCA) ja nationála museafierpmádaga museat.

Spealloruđat sámi valáštallamii

Jagi 2022 várrejuvvui 1,5 milj. ruvnnu sámi valáštallamii spealloruđaid váldojuogadeami oktavuodas. Dát ruđat bohtet Norsk Tipping AS jagi 2021 badjebáhcagis. Doarjja sirdojuvvui Sámediggái mas lea ovddasvástádus viidáseappot juohkit daid ruđaid doarjaga ulbmila vuodul.

Ulbmil lea bisuhit ja ovddidit viidáseappot sierralágan sámi valáštallandoaimmaid mat leat sámi kultuvrra oassin. Dasto galget ruđat dasa váikkuhit ahte álbmogis lassána valáštallan ja rumašlaš lihkadeapmi, ja doarjja galgá ovddimustá geavahuvvot mánáid (6-12 jagi) ja nuoraid (13-19 jagi) doaimmaide. Spealloruđat valáštallandoaimmaide jahkái 2023 juhkkjuuvvojit gonagaslaš resolušuvnna vuodul giđđat 2023.

Justiisadepartemeanta (JD)

(1000 ruvnuid mielde)

Kap.	Poasta	Namahus	Rehketdoallu	Salderejuvvon bušeahtta	Evttohus
			2021	2022	2023
440	01	Politiiija – eanet máhttu sámii giela ja kultuvrra birra, Doaibmagolut	400	400	400
440	01	Politiiija – mánáidviesut sámii guovddášguovlluin, Doaibmagolut		5 000	5 000
		Submi	400	5 400	5 400

Kap. 440 Politiijadirektoráhta – politiiija- ja leansmánneetáhta, poasta 01 Doaibmagolut

Kapihtala 440 poasttas 01 leat mánggaid jagiid juolluduvvon ruđat atnimii dain politiiijabiirriin main leat sámegiela hálddašanguvlui gulli gielddat.

Jahkái 2022 lea várrejuvvon 400 000 ruvnnu. Jurdda lea juolludit seamma supmi jahkái 2023.

Ulbmil lea movttiidahttit bargiid háhkat alcceseaset eambo dieđuid sámegiela ja sámekultuvrra birra dain politiiijabiirriin main sápmelaččat orrot. Dat politiiijabiirret main leat gielddat guovttegielalaš hálddašemiin, sáhttet ohcat ruhtadoarjagiid gokčat goluid mat sis leat leamaš dan geažil. Ortneha hálddašeapmi lea fápmuduvvon Finnmárkku politiiijabiirii, mii dalle lea ge ožžon riikkalaš ovddasvástádusa hálldašit ortneha gustojeaddji instruvssa mielde. Sámelága giellanjuolggadusat gustojit Trøndelága, Nordlándda, Romssa ja Finnmárkku politiiijabiiriide, main buohkain leat gielddat mat gullet sámelága mearrádusaid gustojeaddji guvlui.

Sámii fierpmádatjoavku ovddasteddjiiguin Kriminalomsorgen region nord nammasaš Rihkusfuolahusas, riidočoavdinráđiid čállingottis ja Duopmostuollohállddahas. Politiiija lea ovddastuvvon Nordlándda politiiijaguovllus ovtain ovddasteddjiin. Bargu jotkojuvvo nannet sámegiela daid áššiid meannudeami oktavuodas main sámii mánat leat gillán veahkaválldi dahje illastemiid. Stáhta mánáidviesus Romssas lea earret eará sámegiela psykologa.

Politiiija áššemeannudan- ja arkiivavuogádat lea heivehuvvon nu ahte buot geavaheaddjit sáhttet geavahit reivemálaid sihke davvi- ja lullisámegilli. Vuogádat gokčá doaibmasurggiid jodiheami, stivrema ja doarjjafágaid (ovdamearkka dihtii HR – DBS) hálldahusaššiid lassin. Sámii reivemálaid heiveheapmi lea vuostamuš lávki dasa ahte politiiija ieš sáhtta heivehit eanet áššemeannundoarjaga sámegilli namahuvvon áššemeannudanproseassain.

Doaibmaplánas veahkaválldi eastadeami ja vuosttaldeami birra lagas gaskavuodain «Veahkaválddehisvuohta» (2021–2024) leat doaibmabijut mat galget loktet politiiija máhtu ja gelbbolašvuođa sámii giela ja kultuvrra birra.

Mánáidviesut sámii guovddášguovlluin

Manimus jagiid leat almmustahttojuvvon duođalaš áššit veahkaválldi ja illastemiid birra sámii guovlluin, ja danne lea vuosttaš gearde ahte doaibmaplánas veahkaválldi birra lagas gaskavuodain lea sierra kapihtal veahkaválldi ja illastemiid birra sámii servodagain. Veahkaválldi ja illasteami eastadeami ja vuosttaldeami lea dárbu geahččat oppalaš barggu oktavuodas mii dahkkojuvvo vuosttaldan dihtii veahkaválldi ja illastemiid, muhto maiddái dálá álgagiid vuodul ovddidit sámii giela ja kultuvrra ja eará bargguid vuodul mat galget leat mielde nannemin goabbatbeallásaš luohttamuša gaskal Norgga eiseváldiid ja sámii álbmoga.

Sihkarastin dihtii dásseárvosaš veahkkefálaldaga lea dárbu sajáiduhttit sámii giella- ja kulturgelbbolašvuođa, buot surggiide ja buot dásiide, dálá veahkkefálaldahkii. Veahkaválldi ja illasteami lea dakkár hástalus maid sámii servodat ja Norgga eiseválddit fertejit ovtas čoavdit.

Jagi 2022 stáhtabušeahtas juolluduvvui 5 milj. ruvnnu sierra dakkár mánáidviessofálaldaga ásaheapmái mii lea erenomážit heivehuvvon sámii guovddášguovlluid mánáide. Juolludus lea bastevaš ja galgá jotkojuvvot maiddái jagi 2023.

Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta (DFD)

			(1000 ruvnuid mielde)		
Kap.	Poas	Namabus	Rehketdoallu 2021	Saldere- juvvon bušeahtta 2022	Evtto- hus 2023
761	21	Fuolahusbálvalus	1 200	1 200	1 200
762	70	Vuoddodearvvašvuodabálvalus, Doarjja, <i>sáhtta adnojuvvot poastta 21 vuolde</i> ¹	6 200	6 200	7 000
		Submi	7 400	7 400	8 200

¹ Supmit mat leat tabeallas čujuhit dušše juolludemiide sámi ulbmiliidda. Bušeahthapoastaid olles sturrodaga dárkilat čilgejumi hárrái mii čujuhit Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta proposišuvnnii Prop. 1 S (2022-2023).

Kap. 761 Fuolahusbálvalus, poasta 21

Gealbudandoaibmajut fuolahusbálvalusas sámi geavaheddjiid várás

Doarjjaortnegiin ulbmil lea váikkuhusain ovdiddit, implementeret ja nannet kvalitehta dearvvašvuoda- ja fuolahusbálvalusain daid geavaheddjiid várás geain lea sámi giella ja kulturduogáš, fágaovddideami ja gealbudeami bokte. Doaibmajut leat jurddašuvvon daidda guovlluide main leat ássit sihke lulli-, davvi- ja julevsámi gielain ja kultuvrrain. Doarjja galgá veahkehit háhkat, initieret ja gilvit máhtu daid sámi ássiid dárbbuid birra geat ožžot gielddalaš dearvvašvuoda- ja fuolahusbálvalusaid, ja mo dáid dárbbuid buoremus láhkai sáhtta duhtadit ja mo dat sáhttet váikkuhit dasa ahte daid bargiid gelbbolašvuohta geat addet gielddalaš dearvvašvuoda- ja fuolahusbálvalusaid sámi geavaheddjiide, lohtana. Ortnega eavttut hábmejuvvojedje Dearvvašvuodadirektoráhta ja Sámedikki gaskasaš ovtasbarggus.

Jagi 2021 lea Dearvvašvuodadirektoráhta ovtas Sámedikkiin juohkán ruðaid golmma iešguðet gealbobirrasii. Vaikke vel lei ge pandemiija, de leat prošeavttat bures ovdánan jagi 2021.

Jagi 2022 juolluduvvui 1,2 milj. ruvnnu doaibmajidjui. Evttohuvo joatkit juolludusa jagi 2023. Doaibmajidju gullá jagi 2025 gealboloktemii.

Kap. 762 Vuoddodearvvašvuodabálvalus, poasta 70, Doarjja

Dutkan ja fágaovddideapmi

Doarjjaortnegiin ulbmil lea váikkuhit dasa ahte sámi álbmot oažžu seamma buriid dearvvašvuoda- ja fuolahusbálvalusaid go álbmot muðui ja dasa ahte bálvalusaid vuodus leat diedut ja máhttu. Dearvvašvuodadirektoráhta hálldaša doarjaga.

Dárbu lea oažžut oðasmahttojuvvon dieduid sámi álbmoga dearvvašvuoda birra ja das mo sámit geavahit dearvvašvuoda- ja fuolahusbálvalusaid. Juolludus gokčá doarjaga Sámi dearvvašvuodadutkama guovddázii, mii lea iehčanas guovddáš UiT Norgga árkalaš universitehta Servodatmedisiinna instituhtas.

Guovddáža váldodoaibma lea čadahit dutkamiid čalmmustattiinis sámi álbmoga dearvvašvuoda ja eallindili. Guovddáš čadahii stuorát álbmotiskama jagiid 2003–2004 ja 2012–2014 gielddain main sámit ássat, ja dat gohčoduvvui Saminor 1 ja 2. Dat iskat leat gávnahan dakkár dearvvašvuodahástalusaid sámi álbmogis maid sivaide eai dieđe. Plánejuvvo stuorát iskan, Saminor 3 áigodahkii 2023–2025 mas sihke davvisámi, julevsámi ja lullisámi guovllut leat mielde. Guovddázis lea viiddis riikkaidgaskasaš ovtasbargu.

Evttohuvo juolludut 7 milj. ruvnnu jahkái 2023 earret 2 pst. mii sorjá boadusvuðot juogadeamis.

Mánáid- ja bearašdepartemeanta (MBD)

(1000 ruvnnu)

mielde)			Salderejuvvon		
Kap.	Poasta	Namahus	Rehketdoallu 2021	bušeahtta 2022	Evttohus 2023
Div	Div	Sámi našuvnnalaš gealboguovddáš ¹		11 100	
		Submi		11 100	

¹ Logut tabeallas čájehit dušše juolludusaid sámi ulbmiliidda. Bušeahttapoastta olles sturrodaga dárkilat čilgehusa hárrái čujuhuvvo Mánáid- ja bearašdepartemeantta proposišuvdnii Prop. 1 S (2022-2023).

Evttohusuvvo juolludit ruðaid sámi ulbmiliidda čuovvovaš bušeahttakapihttalis jahkái 2023:

Kap.	Poasta	Namahus
840	70	Doarjja veahkaváldeastadeami jna. doaibmabijuide
Iešguðetlágan	Iešguðetlágan	Sámi našuvnnalaš gealboguovddáš

Bušeahttapoastta dárkilat čilgehusa hárrái čujuhuvvo Mánáid- ja bearašdepartemeantta proposišuvdnii Prop. 1 S (2022-2023)

Iešguðetlágan kapihttalat/poasttat – Sámi našuvnnalaš gealboguovddáš

Bearašsuodjalus, mánáidsuodjalus ja gielddalaš heahteguovddášfálaldat dárbbasit eanet gelbbolašvuoða sámi giela ja kultuvrra birra. Dárbu lea addit rávvagiid bálvalusaide, ja ovddidit máhttovuðot metodihka ja reaidduid mat leat heivehuvvon sámi mánáid ja bearrašiid dárbbuide. Danne ásaheavvui Sámi našuvnnalaš gealboguovddáš gielddalaš ja stáhtalaš mánáidsuodjalusa, bearašsuodjalusa ja heahteguovddášfálaldaga NASAK várás jagi 2021. NASAK lea Regionála sámi gealboguovddáša, RESAK, viidásat ovddideapmi, ja dan ulbmil lea váikkuhit bálvalusaid kvalitehta nannemii barggus sámi mánáiguin, rávesolbmiguin ja bearrašiiguin ja váikkuhit dasa ahte buot sámi guovlluid álbmot oažžu dásseárvosaš fálaldaga.

NASAK lea ožžon guhtta odđa virggi njealji iešguðet sámi guvlui (davvisámi, julev- ja márkosámi, lullisámi ja gávpotsámi), man váldobása lea Kárášjogas Sis Finnmárkku bearašsuodjaluskantuvrras sierra ossodahkan. Juolludus guovddášii jotkojuvvo jagi 2023. Ruðat juolluduvvojat kapihttala 840 poasttas 21, kapihttala 842 poasttas 01 ja kapihttala 854 poasttas 21.

Kap. 840 Doaibmabijut veahkaváldeastadeami jna. doaibmabijuide

Poastta juolludus lea earret eará geavahuvvon doarjjan vuodđudusa Alternativ til Vold (ATV) dálá ATV-kantuvrraid jodiheapmái ja odđa kantuvrraid ásaheapmái.

Juolludus ATV-kantuvrii Finnmárkkus mas lea sámi gelbbolašvuohta, jotkojuvvo jagi 2023. Váldokantuvra lea Álttás ja olgokantuvrrat Girkonjárggas, Kárášjogas ja Guovdageainnus.

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta (EBD)

		(1 000 ruvnnuid mield)		
		Rehket- doallu 2021	Saldere- juvvon bušeahhta 2022	Evttohus 2023
Kap.	Namahus			
1142	Eanadoallodirektoráhta	15 736	18 387	18 378 ¹
1151	Boazodoallošiehtadusa čadaheapmái	148 337	164 500	180 000
	Submi	164 073	182 887	198 378

¹ Submi tabeallas kapihttalis 1142 Eanadoallodirektoráhta siskkilda juolludemiid poasttain 45, 70, 71, 72 ja 80, geahča válddahallama vulobealde.

Kap. 1142 Eanadoallodirektoráhta

Vuolábealde tabealla čájeha juolludusa oktiibuot kapihttalis 1142 Eanadoallodirektoráhta, ja tekstii gullet dušše dat bušeahttapoasttat mat čatnasit njuolgga boazodoalu almmolaš hálddašepmái.

		(1 000 ruvnnuid mield)		
		Rehket- doallu 2021	Saldere- juvvon bušeahhta 2022	Evttohus 2023
Poasta	Doaibmabidju			
01	Doaibmagolut			
21	Erenoamáš doaibmagolut, gortni gearggusvuodavurken	244 075	241 144	245 034
45	Stuorát rusttetháhkamat ja ortnegisdoallu, <i>sirdin vejolaš</i>			20 000
50	Areálaresursakárttat	9 650	12 051	12 051
60	Doarjja doalahit šibitdoavttirlogu badjin	7 630	7 592	7 583
70	Doarjja duottarstobuide	175 149	179 494	184 229
71	Doaibmabijut guoddevaš boazodoalu várás, <i>sirdin vejolaš</i>	4 795	4 500	4 992
72	Bággolotnumiid ja boazoguhtunvuoigatvuođa láigoheami buhtadusat, <i>meroštallanjuolludus</i>	475	520	520
73	Doarjja buhtadusaide jna. almmolaš gohččuma geažil šaddo- ja šibitbuvttadusas, <i>meroštallanjuolludus</i>	13 374	55 610	55 610
74	Buhtadus elliideaiggiid guohtungildosa geažil		1 000	1 000
75	Doarjja eanadoallo- ja šaddoviessoeláhušsii liigegoluid geažil el-rávdnjái, <i>meroštallanjuolludus</i>			1 383 000
76	Doarjja mielkeeriid oastimii	174 928		
77	Buhtadusdoarjja návdedoalu heaittiheapmái, <i>sirdin vejolaš</i>	155 369	1 470 000	470 000
78	Nuppástuhtindoarjja návdedoalu heaittiheapmái, <i>sirdin vejolaš</i>	19 754	15 520	20 000
80	Radioaktivehtadoaibmabijut, <i>sirdin vejolaš</i>		500	
	Submi kap. 1142	806 015	1 988 747	2 404 834

Poasta 01 Doaibmagolut

Juolludeapmi galgá gokčat Eanadoallodirektoráhta doaimma. Eanadoallodirektoráhta lea doaimmaheaddji hálldahusorgána guovddáš boazodoallopolitihkalaš váikkuhangaskaomiid várás, ja galgá láhčit diliid boazodoallopolitihka mihttomeriid juksamii.

Eanadoallodirektoráhta hálddaša earret eará boazodoallolága ja boazodoallošiehtadussii gulli váikkuhangaskaomiid, ja dat lea maid Boazodoallostivrra, Boazodoalu Ovddidanfoandda stivrra ja Bohccobierggu márkánlávdegotti čállingoddi. Direktoráhta galgá veahkehit doarjagiin ja čielggadanbargguin, ja direktoráhtas galgá maid leat rávvejeddji rolla boazodoallosuorggis.

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta evttoha addit dan poasttas 245 milj. ruvdnosaš juolludusa jahkái 2023.

Daid poasttaid čilgejummi mat gusket erenoamáš boazodoalloulbmiliidda

Poasta 45 Stuorát rusttetháhkamat ja ortnegisdoallu, *sirdin vejolaš*

Juolludeapmi guoská stuorát reaidooastimiidda ja bajásdollar boazodoallohálldahusas.

Juolludeapmi galgá earret eará gokčat goluid čuovvulit Norgga ovddasvástádusa riikkaidgaskasaš šiehtadusaid čađaheamis, ja daid rádjaidiid bajásdoallamii mat leat Ruota rájás.

Jagi 2023 juolludus galgá geavahuvvot válmastan dihtii barggu konvenšuvdnaáidiiin Suoma rájás. Stuorra dárbu lea ortnegisdoallat áidiiid Ruošša rájás, ja dat galgá vuoruhuvvot jagi 2023. Viidáseappot galgá bargu ođđa fágavuogádagaiguin boazodoallohálldahusa várás vuoruhuvvot.

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta evttoha 12,1 milj. ruvdnosaš juolludusa jahkái 2023.

Poasta 70 Doarjja duottarstobuide

Juolludeami ulbmil lea fuolahit earret eará boazodolliid oadjebasvuoda geainnohis eanadagain. Departemeantas leat dál golbma duottarstobu maid stáhta eaiggáduššá – Joatka, Mollešjohka ja Gárdin. Duottarstobut doaimmahuvvojit šiehtadusa vuodul Eanadoalldirektoráhtain. Geatnegasvuolta lea doallat duottarstobuid rabas birra jagi.

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta evttoha 0,8 milj. ruvnnu juolludeapmin poasttas jahkái 2023.

Poasta 71 Doaibmabijut guoddevaš boazodoalu várás

Ulbmil dáinna juolludemiin lea ruhtadit iešguđetlágan heivehallamiid ja doaibmabijuid vai boazodoallu sáhtta leat guoddevaš. Boazolohkan ja dohkkehuvvon doallonjuolggadusaid čuovvuleapmi leat dehálaš doaibmabijut, lassin daidda bearráigeahččandoaibmabijuide mat gusket rádjaraštideaddji boazoguohtumii gaskal Norgga ja Ruota.

Eanet máhttu buvttadeami ja massimiid birra lea dehálaš go áigumuš lea sihke váidudit riidduid ja bisuhit guoddevaš hálldašeami boazodoalus. Golut dakkár máhttoháhkamii gokčojuvvojit dán poasttas. Juolludus galgá maiddái gokčat mánja doaibmabiju čuovvulan dihtii boazodoallolága ja rádjaboazoguohtunlága, Finnmárkku duoddara gozihanprográmma, muhtun ovddidan- ja čielggadangoluid ja eanageavahankártaid digitaliserema boazodoalu várás.

Jagi 2023 rájes gokčá dát poasta goluid doaibmabijuide radioaktivitehta geažil. Njuolggadusat mat gusket doaibmabijuide boazodoalus radioaktivitehta geažil, leat mearriduvvon Tsjernobyl-lihkohisvuoda vuodul, muhto heivehuvvojit dakkár boahhteáiggi dáhphusaide mat dagahit radioaktiivvalaš nuoskkideamiid. Njuolggadusat mearriduvvojit gulahallama vuodul šiehtadallanguimmiiguin, seamma láhkai go láhkaásahusat boazodoallošiehtadusa vuodul.

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta evttoha 5,0 milj. ruvnnu juolludeapmin poasttas 71 jahkái 2023.

Poasta 72 Bággolotnumiid ja boazoguohtunvuoigatvuoda láigoheami buhtadusat

Juolludus galgá gokčat buhtadusaid maid bággolotnun ja boazoguohtunvuoigatvuoda láigoheapmi dagahit Trollheimenis, geahča Frostadikki lágamánnerievtti čakčamánu 2. b. 1999 mannosat bajimus árvvoštallanmearrádusa eavttuid, ja guohtunšiehtadusa vuolláičállojuvvon boazoguohtunšiehtadusaid vuodul eanaeaiggádiiguin Trollheimenis.

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta evttoha 0,5 milj. ruvnnu juolludeapmin jahkái 2023.

Kap. 1151 Boazodoallošiehtadusa čadaheapmái

Poas- ta	Namahus	Rehket- doallu 2021	Saldere- juvvon bušeahtta 2022	Evttohus 2023
51	Doarjja Boazodoalu ovddidanfondii	48 793	55 500	59 700
72	Doarjja organisašuvdnabargui	7 250	7 300	7 300
75	Gollovuolidan- ja njuolggadoarjagat, <i>sirdin vejolaš</i>	88 693	97 700	108 700
79	Čálgoortnegat, <i>sirdin vejolaš</i>	3 601	4 000	4 300
Submi kap. 1151		148 337	164 500	180 000

Guovvamánu 10. b. 2022 šiehtte Stáhta ja Norgga Boazosápmelaččaid Riikkasearvi (NBR) Boazodoallošiehtadusa áigodahkii 2022/2023. Áigodaga 2022/2023 boazodoallošiehtadusas lea 180 milj. ruvdnosaš dábálaš rámma. Dat lea 15,5 milj. ruvdnosaš lassáneapmi 2021/2022 Boazodoallošiehtadusa ektui. Boazodoallošiehtadus 2022/2023 joatká sihke daid boazodolliid vuoruheami geain lea boazodoallu váldodoaimman ja doarjjavuogádaga váldolinnjaid. Dat váikkuha dássitvuhtii ealáhusdoaimmaheddjiide. Siidaosit mat eai čuovvul geahpidanmearrádusaid, eai leat vuoigaduvvon doarjagii šiehtadusa vuodul.

Boazodoallošiehtadus 2022/2023 lea Støre-ráđđehusa vuosttaš šiehtadus Norgga Boazosápmelaččaid Riikkaservviin. Ovttamielalašvuohta šiehtadallamiin lea dehálaš doarjun dihtii ásahuvvon šiehtadallamiid ja Eanadoallo- ja biebmodepartemeantta ja Norgga Boazosápmelaččaid Riikkasearvvi gaskasaš váldošiehtadusa.

Stuorradiggi meannudii Boazodoallošiehtadusa 2022/2023 geassemánu 8. b. 2022, gč. Prop. 104 S (2021–2022) Endringer i statsbudsjettet 2022 under Landbruks- og matdepartementet (Reindriftsavtalen 2022/2023 m.m.) ja Innst. 438 S (2021–2022).

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta evttoha 180 milj. ruvdnosaš juolludusa kapihtalis 1151 jahkái 2023.

Dálkkádat- ja birasdepartemeanta (DBD)

(1000 ruvnuid mielde)

Kap.	Poasta	Namahus	Rehket- doallu 2021	Saldere- juvvon bušeahtta	Evttohus 2023
				2022	
1429	71	Riikaantikvára, Doarjja ráfáidahttojuvvon kulturmuittuide main leat priváhta eaiggádat, <i>sirdin vejolaš</i>	6 000		
		Submi	6 000		

Kap. 1429 Riikaantikvára, poasta 71 Doarjja ráfáidahttojuvvon kulturmuittuide main leat priváhta eaiggádat, *sirdin vejolaš*

Riikaantikvára bušeahtas lei jagi 2021 rádjai merkejuvvon gitta 6 milj. ruvnnu rádjai ruhta nannen dihtii automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi visttiid doarjjaortnegis ráfáidahttojuvvon kulturmuittuide main leat priváhta eaiggádat, kap. 1429, poasttas 71. Ruhtamerken poasttas automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi visttiid várás loahpahuvvui jagi 2022. Automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi visttit gullet ain doarjjaortnega ulbmiljovkui.

Johtalusdepartemeanta (JOD)

Kap. 1352 Ruovdemádedirektoráhta, poasta 71 Infrastruktuvrabálvalusaid oastin – jodiheapmi ja ortnegisdoallan

Boazodoalloguovlluin, erenoamážit Nordlándda ruovdemádeguovllus, lea Bane NOR mánnga jagi bargan ovttas boazodolliiguin ja dutkiiguin hutkan dihtii beaktilis doaibmabijuid mat geahpedit bohccuid vuojáhallamiid. Iskkadeamit čájehit ahte rasttidanšalddiid dahje ruovdemáde vuloš luottaid huksen dain guovlluin main ruovdemáde rasttida guohtunguovlluid dahje dain gaskkain main bohccot dávjá vuddjojít, orrot leamen buoremus doaibmabidjun. Lihkostuvvama eaktu lea ahte áiddit leat doarvái guhkit, riehta hábmejuvvon ja biddjojuvvon rivttes sadjái, ja vel ahte lassin ráhkaduvvojít doarvái ruovdemádii rasttidanšalddit dahje ruovdemáde vuloš luottat. Seammás lea dehálaš ahte áiddiin lea buorre kvalitehta ja ahte dat leat doarvái alladat, vai dat girdet ollu muohttaga ja biekkaid dálvet.

Dakkár áidumat mat galget geahpedit bohccuid vuojáhallamiid logu, vuoruhuvvojít dakkár ruovdemádegaskkain main vuddjonvárta lea stuoris ja main áiddiid lea vejolaš cegget fuođđuid lunddolaš rasttidanšalddiid gaskii. Áiddit leat erenoamáš beaktilis doaibmabijut. Vásáhusat leat ahte bohccuid vuojáhallamat nohket measta áibbas dain gaskkain main leat áiddit ceggejuvvon, soames dakkár spiehkastagaiguin go eallit leat beassan áiddi siskkobeallai. Dattetge lea dehálaš cuiget ahte áiddit sáhttet leat hehttehussan elliide go dat galget rasttidit ruovdemáde. Jus eai gávdno eará vejolašvuodát sihkkaris rasttideapmái, nu go tuneallat, sierra fuođđorasttidanšalddit dahje ruovdemáde vuloš luottat, de dat sáhtá maid váikkuhit negatiiva láhkai elliide ja birrasii.

Bargu dálá áiddi guhkidemiin Sálahis gaskkas Kjemåga joga – Rusånes tunealla, 16 km guhkkosaš áidi, lei válmmas jagi 2021. Oktiibuot lea Bane NOR áigodagas 2018-2021 ceggen 44 kilomehtera fuođđo- ja boazoáiddiid sullii 85-90 milj. ruvnnu ovddas.

Áiddit ceggejuvvojít dakkár guovlluide gos lea alla riidodássi ja gos ollu bohccot ja ealggat vuojáhallojuvvojít, vuosttažettiin daidda gaskkaide gosa sáhtá cegget áiddiid gaskal lunddolaš rasttidanšalddiid dahje ruovdemáde vuloš luottaid. Dáinna áidumiin leat áсахuvvon oktiibuot 63,5 kilomehtera boazoáiddit Nordlándda ruovdemádes.

Geahpedan dihtii boazovuojáhallamiid eará láhkai lea dehálaš áсахit vugiid mo oažžut dieduid boazoeaiggiin ja lokomotiivavuddjiin ahte bohccot leat ruovdemáde alde dahje dan lahka (boazodiedáhus). Dalle vudjet togat njozet 12 diimmu dainna eavttuin ahte boazoeaiggiid čadaha doaibmabijuid vuojehan dihtii bohccuid eret linnjás. Dasa lassin addojuvvo doarjja helikoptergeavaheapmái johtimiid oktavuodas guohtunguovlluid gaskka ja čorgen dihtii jeavddalaččat eret šattuid amas dat geasuhit elliid boahtimis lahka ruovdemáde.

Jagi 2019 álggahii Bane NOR dutkanprošeavtta man ulbmil lei hutkat ođđa teknologalaš čovdosiid mat galget geahpedit boazovuojáhallamiid. Dutkanprošeakta čielggada iešguđet vugiid mo áicat bohccuid, ja oažžut dieduid go eallit lahkonit ruovdemádii. Vuosttaš prošeaktamuddu gárvánii jagi 2019 geasi. Jagi 2020 rájes leat čadahuvvon buohtalas oasseprošeavttat. Prošeakta lea earret eará ásahan ovttasbarggu Sáltoduoddara orohagain registreren dihtii bohccuid areálageavaheami, dainna lágiin ahte eallit leat merkejuvvon GPS-sáddenrusttegiiguin main sáhttet viežžat dieduid. Vuosttaš oasseprošeakta eanemusat movttiidahtti teknologalaš čovdosiiguin čadahuvvo jagi 2022 mielde, ovdalgo ođđa oasseprošeavttat álggahuvvojít. Olles prošeakta galgá plána mielde gárvánit jagi 2025.

Jagi 2021 álggahuvvui ovttas Stáhta geaidnodoaimmahagain ovdaprošeakta ja muddenplánabargu ođđa fuođđoáiddi várás gaskii Lønsdal rájes Sørrelva rádjai Sálahis. Plána lea hukset áiddi jagi 2023. Dan oktavuodas árvoštallojuvvo lea go vejolaš geahččaladdat ođđa teknologalaš čovdosiid.

Olggosaddán:
Gielda- ja guovlodepartemeanta

Almmolaš ásahusat sáhttet dingot
lassigáhppálagaid dáppe:
Departemeanttaid sihkkarvuoda- jabálvalusorganisašuvdna
www.publikasjoner.dep.no
Telefovdna: 22 24 40 00

Prentehusnummir: H-2532 NS

